Azg Ազգ

28 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 2010 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 175 (4555)

ISSN: 1829-1651

Օբամայի հիշեցումները Ալիևին

ԵԱՀԿ ՄԽ գործընթացի, զինադադարի պահպանման ու շերթակալված ադրբեջանցի բլոգերներին ազատելու մասին

ԱՄՆ նախագահ Բարաք Օբաման Ադրբեջանի նախագահ Ալիևի կրտսերի հետ հանդիպմանը ընդարկել է «համատեղ հետաքրքրություն ներկայացնող հարցեր» եւ երկու երկրների հարաբերությունների ամարոնդման ուղիները: Սեպտեմբերի 24-ին նախատեսված եւ տեղի ունեցած Օբամա-Ալիեւ հանդիպման մասին այսպիսի է Սպիտակ տան պաշտոնական հաղորդագրությունը:

Նախագահ Օբաման իր գնահատանքն է հայտնել Ադրբեջանի նախագահին՝ Աֆղանստանում առաքելությանը Ադրբեջանի ցուցաբերած աջակցության համար: «Նախագահ Օբաման վերահաստատել է ԱՄՆ-ի մեծ աջակցությունը ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորման գործում ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի գործընթացին՝ ընդգծելով շփման գծում զինադադարի պահպանման կարեւորությունը եւ շեշտադրելով հելսինկյան սկզբունքների՝ ուժի կամ դրա սպառնալիքի չկիրառման, տարածքային ամբողջականության եւ ժողովուրդների իրավահավասարության եւ ինքնորոշման հիման վրա խաղաղ լուծում գտնելու անհրաժեշտությունը», ըստ հաղորդագրության՝ հանդիպմանն ասել է ԱՄՆ նախագահը:

Անգամ այս հանդիպման շրջանակներում Բարաք Օբաման առիթը բաց չի թողել Ադրբեջանի «ժողովրդավարությունը զարգացնելու» անհրաժեշտության մասին խոսելու՝ ընդգծելով այդ հարցում ձերբակալված երկու բլոգերներին ազատելու նշանակությունը:

Ա. Հ.

Հերթական ողբերգությունը բանակում. զինծառայող է մահացել

Սեպտեմբերի 25-ին ՀՀ ՊՆ հյուսիսարեւելյան սահմանագոտում տեղակայված թիվ N զորամասի մարտական հենակետում տեղի է ունեցել դժբախտ պատահար: Նախնական տվյալների համաձայն՝ համածառայակցի կողմից զենքի օգտագործման կանոնները խախտելու հետեւանքով մահացու հրազենային վիրավորում է ստացել նույն զորամասի ժամկետային զինծառայող, շարքային Արթուր Մխիթարյանը (ծնվ. 1991թ., Էջմիածնի զինկոմիսարիատ): Գործի առթիվ կատարվում է նախաքննություն: Սա մեջբերումն է ՀՀ ՊՆ կայքէջում ներկայացված տեղեկատվության:

Վերջին շրջանում հայկական բանակում մահացու ելքով պատահարներ շատ են գրանցվել: Նախարարությունն էլ դրանց միեւնույն բնորոշումն է տալիս: Թեպետ պաշտպանության նախարար Սեյրան Օհանյանը հայտարարում է, որ բանակում գրանցված ամեն մահ չէ, որ իրենք որակում են դժբախտ պատահար, սակայն փաստը գալիս է ապացուցելու, որ նախարարությունը ի սկզբանե փորձում է կոծկել բանակում կատարվող իրական երեւույթները եւ դրանց վերագրել «դժբախտ պատահար»:

Ի՞նչ է կատարվում եւ ո՞վ է պատասխան տալու զոհված զինծառայողների ծնողներին: Ցանկանում են, որ ամեն հինգշաբթի կառավարության շենքի դիմաց կանգնած սեւազգեստ կանանց թիվն ավելանա՞: Նրանք արդեն մի քանի տարի բողոքի ակցիա են անցկացնում եւ սպասում ընդամենը մեկ հարցի պատասխանի. «Ինչո՞ւ են սպանել իրենց տղաներին, եւ ինչո՞ւ մեղավորները պատիժ չեն կրում»:

Վերջին 2-3 ամսվա դեպքերը գալիս են ապացուցելու, որ մեր բանակում ամեն ինչ այնքան էլ հարթ չէ: Պետք է փոխվեն բանակի մթնոլորտը, բանակի վերաբերյալ ընկալումները: Դրա համար հարկավոր է կամք, որ պետք է ցուցաբերի Սեյրան Օհանյանը: Նա համոզված էր, որ Արցակ Նազարյանի սպանությունը դժբախտ պատահար է, ինքնասպանություն, մինչդեռ նախաքննությունն այլ բան է ենթադրել տալիս: Նախարարը սկզբում համոզված էր, որ Youtube-ում տեղադրված տեսահոլովակն ապատեղեկատվություն է, մինչդեռ պարզվեց, որ այն բանակի զզվելի ներկայից մի հատված է: Սեյրան Օհանյանը սխալվեց, այլեւս սխալվելու տեղ չկա. զոհերի թիվը շատանում է: Հայտարարությունների, դատապարտումների ու խոստումների ժամանակն անցել է: Եկել է գործելու կարգուկանոն հաստատելու ժամանակը: Հասարակությունը սպասում է պատասխանի եւ ցանկանում լսել մեղավորների անունները: Իսկ մեղավորներին գտնելն այնքան էլ դժվար չէ: Բանակը զգայուն թեմա է, սակայն մի բան հստակ է՝ յուրաքանչյուր զորամասի հրամանատար քաջատեղյակ է, թե իր ենթակայության տակ աշխատող սպաներն ովքեր են ու ինչպես են վերաբերվում զինվորներին: Հետեւաբար, եթե վերեւում լինի խստություն ու պատժելիություն, ապա որեւէ սպա ձեռք չի բարձրացնի զինվորի վրա, կամ շարքային զինծառայողները միմյանց վրա կրակ չեն բացի:

ՀԱՄԼԵԿ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Ո՞վ է ավելի ազգասեր

ՄԱԲԻԵՏ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

Թե ինչո՞ւ էր երեկ, առանց գլավոր նախագծի կամ առաջարկների փաթեթի առկայության ԱԺ գիտության, կրթության, մշակույթի եւ երիտասարդության հանձնաժողովը լսումներ կազմակերպել օտարալեզու դպրոցներ բացելու՝ առաջին ընթերցում անցած նախագծի շուրջը, այնքան էլ պարզ չեղավ, քանի որ եթե դրանց իմաստը փաթեթը նախաձեռնողի կողմից ինչ- որ փոփոխություններ առաջարկելու կամքի առկայությունն էր (առաջարկվում էր «Լեզվի մասին» օրենքին ձեռք չտալ եւ միայն «Հանրակրթության մասին» օրենքի փոփոխությամբ հարց լուծել), ապա նախագիծ չլինելու պատճառով մարդիկ այդպես էլ չհասկացան՝ ի՞նչ է առաջարկվում: Իսկ ընդհանրապես՝ այս լսումները մի ավելորդ անգամ վերածվեցին օրենքը նախաձեռնողների եւ դրա դեմ պայքարողների մի վառ սուսերաձողման, անգամ բանը հասավ անձնական վիրավորանքների, իսկ հանձնաժողովի նախագահ Արցակ Դավթյանը մի քանի անգամ հունից դուրս եկավ:

Տես էջ 3

ՀՀ ՊՆ-ն մեկնաբանում է դիպուկահարներին հեռացնելու Ադրբեջանի մերժումը

«Տարօրինակ է, որ մշտապես հայկական կողմին հրադադարը խախտելու, դիվերսիոն գործողություններ իրականացնելու կեղծ մեղադրանքներ ներկայացնելուն զուգահեռ, ադրբեջանական կողմը չի ցանկանում արձագանքել դիպուկահարներին շփման գծից հեռացնելու նախաձեռնությանը: Ինչ վերաբերում է հայկական կողմից հրադադարի ռեժիմի խախտումների մասին Ադրբեջանի ՊՆ մամլո խոսնակ Սաբիրոլլու հնչեցրած հերթական ապատեղեկատվությանը, ապա կրկին շեշտում ենք, որ հայկական կողմը խստորեն հետեւում է շփման գծում հրադադարի պահպանմանը, ինչը չի կարելի ասել ԱՀ զինված ուժերի մասին: Ասվածի վառ ապացույցն են վերջին ամիսներին ադրբեջանական դիվերսիոն խմբերի հայկական տարածք ներթափանցելու անհաջող փորձերը, որոնք մարդկային զոհերի պատճառ են դարձել: Ադրբեջանցի դիպուկահարի գնդակից սեպտեմբերի 17-ին զոհվել է ԼՂՀ ՊԲ ժամկետային զինծառայող Անդրանիկ Սարգսյանը: Այս միջադեպերի կապակցությամբ հայտարարություններով հանդես են եկել ԵԱՀԿ գործող նախագահը, ԵԱՀԿ ՄԽ համանախագահները, ԵՄ ներկայացուցիչներ՝ նշելով, որ ուժի հետագա կիրառումը միայն բարդացնում է իրավիճակը եւ կարող է հանգեցնել տառապանքների, ավերածությունների եւ հակամարտության ու թշնամանքի շարունակության:

Իրականությանը չի համապատասխանում նաեւ ԱՀ ՊՆ մամուլի խոսնակի պնդումը հայկական կողմից ադրբեջանական քաղաքացիական բնակչության գնդակոծության մասին: Հարկ ենք համարում եւս մեկ անգամ նշել, որ ՀՀ զինված ուժերը խստորեն հետեւում են հրադադարի ռեժիմի պահպանմանը եւ համարժեք գործողությունների են դիմում միմիայն ի պատասխան հակառակորդի ոտնձգությունների», ասված է ՊՆ մամուլի ծառայության տարածած հաղորդագրության մեջ:

Գերագույն հոգեւոր խորհուրդը դատապարտում է

Գերագույն հոգեւոր խորհուրդը՝ նախագահությամբ Գարեգին Բ Ամենայն հայոց կաթողիկոսի, դատապարտում է Ղուրանի այրման դեպքերը եւ այդ մասին կատարված հայտարարությունները:

Լինելով միջկրոնական ու միջեկեղեցական երկխոսությունների ջատագով՝ Հայոց եկեղեցին մշտապես հարգանքով է վերաբերվում յուրաքանչյուր ժողովրդի կրոնական զգացումներին ու արժեքներին:

Մեծի տանն Կիլիկիո կաթողիկոսը Ամենայն հայոց կաթողիկո՞ս

«ՀԱՅԱՍՏԱՆ ԼՐԱՏՈՒ», ԱԹԵՆՔ, 26.09.2010: Վերջին օրերում Թեհրանի առաջնորդարանի, հայկական եկեղեցիների, դպրոցների եւ միությունների շրջապատում եւ հարակից փողոցներում փակցվել են պարսկերեն լեզվով պատրաստված՝ Թեհրանի հայոց թեմի (ԹՀԹ) թեմական խորհրդի պաստառներ, ուր անդրադառնում է Մեծի տանն Կիլիկիո Արամ կաթողիկոսի՝ ԱՄՆ-ում որոշ անհատների կողմից մուսուլմանների սուրբ գրքի՝ Ղուրանի այրման դատապարտման երեւույթին:

«Իրանահայ» կայքէջը անդրադառնալով այս լուրին, տեղադրել է Թեհրանի թեմական խորհրդի կնիքով հրապարակված հիշյալ պաստառներից մի պատկեր, ուր Մեծի տանն Կիլիկիո կաթողիկոսը պարսիկ հանրությանը ներկայացվել է՝ Ամենայն հայոց կաթողիկոս:

Հիշեցնենք, որ Դաշնակցության անմիջական վերահսկողության ներքո աշխատող ԹՀԹ թեմական խորհուրդը, նախապես եւս պարսկերենով հրապարակած իր հայտարարություններում Արամ կաթողիկոսին ներկայացրել է Ամենայն հայոց կաթողիկոս:

Հուսանք, հայ եկեղեցվո համապատասխան մարմինները համարժեք միջամտությամբ վերջակետ կդնեն կրկնվող այս արտառոց երեւույթին:

Հաղթական վերադարձ Անթալիայից

Սեպտեմբերի 17-26-ը Անթալիայում անցկացվեց ծանրամարտի աշխարհի առաջնությունը:

Հայաստանը ներկայացնում էին աղջիկների 4 եւ տղաների 6 հոգանոց պատվիրակությունները: Մեր թիմը ընդհանուր առմամբ նվաճեց երեք ոսկե, մեկ արծաթե եւ երեք բրոնզե մեդալ, որի արդյունքում 2012 թ. Լոնդոնում կայանալիք օլիմպիական խաղերի համար մեր ծանրորդները ձեռք բերեցին առաջին վարկանիշային միավորները: Ցավոք, փայլուն ելույթից հետո, հրում վարժությունում վնասվածք ստացավ 85 կգ. քաշային ծանրորդ Արա Խաչատրյանը, եւ ձեռքից բաց թողնվեց ավելի քան իրական երկրորդ ոսկե մեդալը: Արա Խաչատրյանին կցուցաբերվի ամենաբարձրակարգ բժշկական օգնությունը, եւ մեր տաղանդաշատ մարզիկը կկարողանա առաջիկայում ապացուցել իր կարողությունները: Աշխարհի առաջնությանը վնասվածքի պատճառով չէին մասնակցում մի խումբ առաջատար հայ ծանրորդներ՝ աշխարհի չեմպիոն Նազիկ Ավդալյանը, աշխարհի փոխչեմպիոն, Եվրոպայի չեմպիոն Առաքել Միրզոյանը, գերծանր քաշային Ռուբեն Ալեքսանյանը:

Վստահ ենք, որ ապաքինվելուց հետո նրանք նույնպես կվերահաստատեն իրենց բարձր կարգն ու վարկանիշը:

Հայաստանի ծանրամարտի ֆեդերացիան իր խոր երախտագիտությունն է հայտնում բոլոր մարզասերներին, որոնք օրեր շարունակ սատարում էին մեր հավաքականներին:

Տես էջ 7

Ընթացիկ

Հայկական տաղավարի հաջողությունները «Շանհայ էքսպո-2010» ցուցահանդեսում

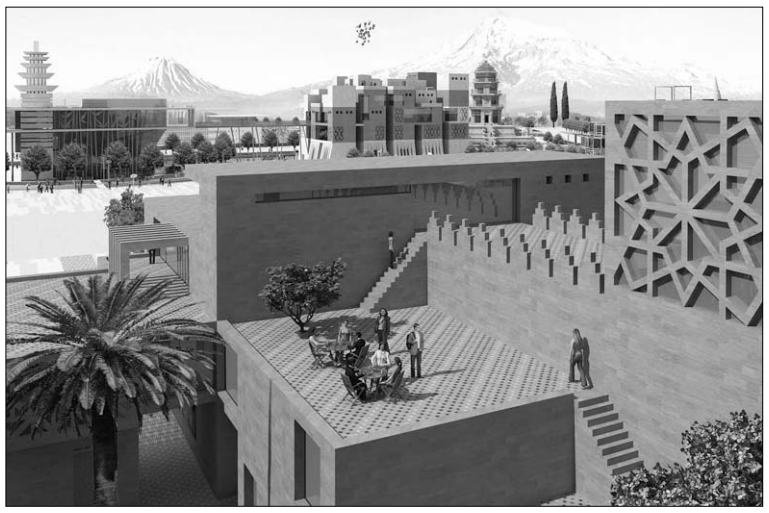

Չինաստանի Շանհայ քաղաքում անցկացվող «Շանհայ Էքսպո-2010» միջազգային ցուցահանդեսում հայկական տաղավարը մեծ հաջողություններ է ունեցել: Երեկ «Արմենպրես» մամուլի սրահում «Շանհայ Էքսպո-2010»-ում Հայաստանի կազմկոմիտեի անդամ եւ «Բի լայֆ» ընկերության նախագահ **Հայկ Խանջյանը** խոսեց այն հաջողությունների մասին, որոնք միջազգային ցուցահանդեսում ունեցել է հայկական տաղավարը: Սեպտեմբերի 20-ի դրությամբ՝ Հայաստանի տաղավար 2 միլիոն մարդ է այցելել: Հայկական տաղավարը զբաղեցնում էր ընդամենը 350 քմ տարածք, Հայկ Խանջյանը պատմում է. «Օրական մինչեւ 22-23 հազար հոգի անցնում էին մեր տաղավարի միջով»: Միեւնույն շենքում, բացի Հայաստանի տաղավարից, տեղակայված են եղել նաեւ 8 այլ երկրների տաղավարներ:

«Շանհայ Էքսպո-2010»-ում ընտրվել են ինչպես իրական, այնպես էլ վիրտուալ ցուցահանդեսի տարբերակները: Վիրտուալ ձեւով ցուցահանդեսը կարող է հասանելի լինել բոլորի համար: «Հայկական առցանց տաղավարը գնահատվել է որպես լավագույն տաղավար», տեղեկացրեց Հայկ Խանջյանը, ապա հավելեց. «2 տարբեր մրցանակներ ենք ստացել»: Հայկական տաղավարում մի շարք միջոցառումներ են անցկացվել, որոնցից են «Ծիրանի այգի», «Վերադարձ դեպի ակունքներ» խորագրերով միջոցառումները: Սեպտեմբերի 21-ին Շանհայում նշվել է նաեւ Հայաստանի անկախության 19-րդ տարեդարձը: Հետաքրքրական է եղել հայ-չինական առեւտրային կապերին վերաբերող «Ոսկի եւ մետաքս» կոչվող միջոցառումը: Շանհայ էքսպո օնլայն բյուրոն հայկական վիրտուալ տաղավարին մրցանակ է շնորհել տեխնիկական լավագույն լուծումների համար, ինչպես նաեւ Հայաստանի տաղավարը որակվել է որպես իդեալական տաղավար: Հայկ Խանջյանն ավելացրեց, որ մեկ ամիս առաջ Հայաստանի վիրտուալ տաղավարն իր ինժեներական լուծումների համար արժանացել է նաեւ արծաթե մրցանակի, այս մրցանակն էլ շնորհել է Շանհայ էքսպո օնլայն ցուցահանդեսը հովանավորող ընկերությունը: Հայկական տաղավարի ամենահետաքրքրական նախագիծը «Աշխարհի քաղաքն» է: Այս նախագծի միջոցով կարելի է միավորել աշխարհի ժողովուրդներին: Նախագիծը ցույց է տալիս, թե համերաշխության հիմքի վրա ինչպես կարելի է կառուցել աղագայի քաղաքը: Հայկ Խանջյանն ուրախությամբ հավելեց, որ հայկական տաղավարի շուրջը գոյացած մարդկանց հերթերը խոսում էին Հայաստանի տաղավարի մեծ հաջողության մասին:

Ի. Պ.

Սահուն անցում անվտանգ սահմանով

Սեպտեմբերի 25-ին տեղի ունեցած Ազգային անվտանգության խորհրդի հերթական նիստից հետո, երեկ խորհրդի գլխավոր քարտուղար Արթուր Բաղդասարյանը, ավանդույթի համաձայն, ներկայացրեց նիստում քննարկված հարցերն ու ձեռք բերված արդյունքները: Ըստ այդմ՝ հավանության է արժանացել սահմանների անվտանգության ապահովման համալիրը. «Այս փաստաթուղթը զգալիորեն կամրապնդի ՀՀ պետական սահմանների անվտանգությունը, նոր տեխնիկայով կզինի անցակետերը, հնարավորինս կնվազեցնի բյուրոկրատական քաշքշուկներն այնտեղ», ասաց **Արթուր Բաղդասարյանը**՝ ընդգծելով, որ ծրագրում ներառված են բոլոր շահագրգիռ պետական գերատեսչությունները, ինչպես նաեւ Եվրամիության կառույցներ: «Մանրամասն վերլուծված են իրավիճակն ու առանձնահատկությունները ՀՀ պետական սահմանի ողջ տարածքով, հաշվի են առնված բոլոր մարտահրավերները, հնարավոր սպառնալիքները եւ այլն: Այժմ արդեն՝ ՀՀ նախագահի հանձնարարականով, եռամսյա ժամկետում պետք է մշակել հսկայական ժամանակացույց՝ ծրագիրը գործարկելու համար», ասաց ԱԱԽ գլխավոր քարտուղարը:

Հաջորդ կարեւոր հարցը, որ քննարկվել է (եւ պարբերաբար ակտիվորեն քննարկվում է) ԱԱԽ նիստում, Հայաստան-ՀԱՊԿ գործակցության խորացումն է: Այս առումով Բաղդասարյանը հատկապես կարեւորեց ՀԱՊԿ անդամ երկրների ղեկավարների վերջերս Երեւանում կայացած ոչ պաշտոնական գագաթաժողովը, ինչպես նաեւ Հայաստան-Ռուսաստան ռազմարդյունաբերական հարաբերությունների սերտացումը ՀԱՊԿ շրջանակներում: «Մեր երկրում կստեղծվեն մի շարք ռազմարդյունաբերական ձեռնարկություններ, ընդ որում մենք կխորացնենք գործակցությունն այս ոլորտում ՀԱՊԿ անդամ այլ գործընկերների հետ: Մասնավորապես նման նախագծեր կան արդեն Բելառուսի Հանրապետության հետ», նշեց Բաղդասարյանը:

Վերջում ԱԱԽ գլխավոր քարտուղարը տեղեկացրեց, որ ՀԱՊԿ կանոնադրության առանձին նրբությունների հետ կապված շաս հարցեր կիսակեցվեն առաջիկա դեկտեմբերին՝ ՀԱՊԿ պաշտոնական գագաթաժողովի ընթացքում: Այստեղ, հարկ է նկատել, խոսքն առավելապես արագ արձագանման ուժերի՝ այս կամ այն իրադրությունում միջամտելու մասին է:

Հավելենք նաեւ, որ այսուհետեւ ցանկացողները կարող են www.nsc.am կայքից անմիջապես տեղեկանալ Ազգային անվտանգության խորհրդի ողջ գործունեությանն ու քննարկվող հարցերին:

Հ. Ա.

Մինսկի խումբը փորձագետների է հրավիրել դաշտային առաքելության համար

Եթե հաշվի առնենք, որ ադրբեջանական լրատվամիջոցները առավելապես ուղղորդված, կեղծված տեղեկություններ են տարածում, այլ ոչ թե մասնագիտական խնդիրներ ունեն, ապա սացվում է, որ Ադրբեջանի ղեկավարությունը կարիք է զգում խաբելու սեփական բնակչությանը, ապատեղեկացնելու Ադրբեջանի քաղաքացիներին այն ամենի մասին, ինչը մասնավորապես վերաբերում է Լեռնային Ղարաբաղի խնդրին ու դրա կարգավորման բանակցություններին:

ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի համանախագահներ Բեռնար Ֆասիեի (Ֆրանսիա), Ռոբերտ Բրադկեի (ԱՄՆ) եւ Իգոր Պոպովի (Ռուսաստան) սեպտեմբերի 25-ին Նյու Յորքում հրապարակված հայտարարության համաձայն, սեպտեմբերի 23-ին իրենք առանձին հանդիպումներ են ունեցել Հայաստանի եւ Ադրբեջանի արտգործնախարարների հետ ՄԱԿ-ի Գլխավոր ասամբլեայի նստաշրջանի շրջանակներում:

Հայաստանի ԱԳ նախարարության հաղորդագրության համաձայն, հենց այդպես էլ եղել էր, այսինքն՝ Էդվարդ Նալբանդյանը հանդիպել էր միայն ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի երեք համանախագահների եւ ԵԱՀԿ գործող նախագահի հատուկ ներկայացուցիչ Անջեյ Կասպրշիկի հետ, մինչդեռ ադրբեջանական լրատվամիջոցները տեղեկացնում, ըստ էության ապատեղեկացնում էին, թե համանախագահները հանդիպել են Հայաստանի եւ Ադրբեջանի ԱԳ նախարարներին միասին:

Ինչեւէ, համանախագահները, ըստ հայտարարության, նախարարներին տեղեկացրել են սպասվող դաշտային գնահատման առաքելության նախապատրաստական աշխատանքների մասին եւ նշել, որ այն տեղի կունենա հոկտեմբերի 4-14-ն ընկած ժամանակահատվածում՝ «Լեռնային Ղարաբաղի շրջակա տարածքներում»:

«Հետեւելով ՄԱԿ-ի պաշտոնյաների հետ նախնական շփումներին ժնեւում եւ Նյու Յորքում՝ համանախագահները պաշտոնապես հրավիրել են ՄԱԶԾ եւ ՄԱԿ-ի փախստականների հարցերով գերագույն հանձնակատարի փորձագետներին՝ մասնակցելու առաքելությանը», նշված է ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի համանախագահների հայտարարության մեջ:

Բացի սրանից, համանախագահները նախարարներին վերահաստատել են արդեն իսկ հայտարարված ծրագրերին հետեւողական լինելը՝ ներառյալ նաեւ Ասանայում ԵԱՀԿ նախարարների խորհրդի գագաթաժողովին նախապատրաստումը:

Ա.ՀԱԲՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

ՅԱՎԱԿՅՈՒԹՅՈՒՆ

«Ազգի» խմբագրությունը խորապես ցավակցում է որոշ. Ալեքսան Սերգեյի Մալայանին՝ սիրելի մոր՝

Ելենա Սերգեյի Մալայանի

մահվան տխուր առիթով:

Հոգեհանգիստը տեղի կունենա այսօր, սեպտեմբերի 28-ին, ժամը 18.00-20.00, Բելյակով 5 (Սախյանի հրապարակ) հասցեում: Թաղումը՝ վաղը, սեպտեմբերի 29-ին, ժամը 14.00-ին, նույն հասցեից:

ՀԵՐՈՍԻ ՀԻՇԱՏԱԿԻՆ

Այց՝ Մուսա լեռան հերոսամարտի ղեկավարներից Եսայի Յաղուբյանի շիրիմին

Կիրակի օրը Արմենական-ՌԱԿ վարչության այցը Եսայի Յաղուբյանի շիրիմին՝ ուներ մի քանի նպատակ. առաջին՝ կուսակցության հարգանքը մատուցել մի «խոնարհ հերոսի» հիշատակին, որ եղել է 1915 թվի այդ հերոսամարտի զինվորական եռանդամ խորհրդի անդամներից, իսկ 1938 թվին փորձել է ամեն գնով մուսալեռցիներին պահել իրենց հայրենի երկրում, երկրորդ՝ նրա անձի միջոցով նշել 95-ամյակը մեր պատմության փառավոր էջերից հանդիսացող հերոսամարտի, եւ երրորդ՝ հարգանքի տուրք մատուցել հանիրավի մոռացված ռամկավար գործչի պանծալի հիշատակին:

Երջանիկ զուգադիպությամբ, այդ առավոտ կուսակցության Կորյունի 19ա հասցեում գտնվող գրասենյակ էին այցելել Տորոնտոյի (Կանադա) ՌԱԿ «Եսայի Յաղուբյան» ակումբի ատենապետ Գեւորգ Թութունջյանն ու տիկինը՝ Շողիկը, ովքեր մեծ պատրաստակամությամբ միացան Արմենական-ՌԱԿ կենտրոնական վարչության այցին, որն իրականացավ Մուսա լեռ հայրենակցական միության նախագահ Պերճ Ղազարյանի առաջնորդությամբ:

Մայրաքաղաքի նախկին Շահումյան շրջանի գերեզմանատան երեւելի հուշարձաններից է Եսայի Յաղուբյանի շիրիմը: Հեղինակը՝ մեր մեծանուն ճարտարապետ Ռաֆայել Իսրայելյանն է, որ 60-ական թթ. վերջերին, Երեւանի քաղաքային խորհրդի պատվերով եւ ֆինանսավորմամբ կառուցել է 7 մետր բարձրությամբ կոթողը՝ զուսպ, արժանապատիվ ու հերոսական:

Կոթողի պատվանդանին ծաղկեպսակը զետեղելուց եւ Տերունական աղոթքն արտասանելուց հետո ներկաները վերհիշեցին դրվագներ 40-օրյա հերոսամարտի մասին վկայություններից, իսկ վարչության անդամ, պատմաբան Սուրեն Սարգսյանը խոսեց այդ հերոսական մաքառման նշանակություն եւ Զինվորական խորհրդի ռամկավար մյուս անդամի՝ Պետրոս Տմլաքյանի մասին: Իր հերթին, Ե. Յաղուբյանի համեստ նկարագրի ու հայրենադարձության տարիների կյանքի մասին պատմեց Պերճ Ղազարյանը: Զրույցի ընթացքում արծարծվեց նաեւ Եսայի Յաղուբյանի 1938-ին դիրքորոշման խնդիրը: Ի տարբերություն ավանդական մեր մյուս կուսակցության տեղի լիդերների, նա իր համախոհներով կողմնակից էր կրկին զենք վերցնելու եւ թուրք-ֆրանսիական դավադրության դեմ կռիվ տալու՝ մուսալեռցիներին պահպանելու համար իրենց հարազատ հողի վրա: Ափսո՜ս, որ այդ հանդուգն ցանկությունը իրականացնել հնարավոր չեղավ, այլապես Մուսա լեռան 7 գյուղերն էլ Քեսաբի նման թերեւս մնային ոչ թե Թուրքիայի, այլ Սիրիայի կազմում...

Թղթակից

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության ԺԹ տարի

Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 0010, Հանրապետության 47
ֆաքս 374 10 562863
e-mail: azg@azg.am
azg2@arminco.com
www.azg.am

Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ 521635

Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ 529221

Հաշվապահութիւն (գովազդ) / հեռ 582960

Լրագրողների սենեակ / հեռ 581841

Համակարգչ. ծառայութիւն / հեռ 582483

Շուրջօրեայ լրահաւաք ծառայութիւն
/ հեռ 529353

Համակարգչային շարուածքը «Ազգ» թերթի

Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով, ռադիոհեռուստատեսութեամբ կամ համացանցով, առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան խստիւ արգելւում են համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի:
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում:
Գ տառով յօդուածները գովազդային են, որոնց բովանդակութեան համար խմբագրութիւնը պատասխանատուութիւն չի կրում:

"AZG" Daily NEWSPAPER
Editor-in-chief
H.AVEDIKIAN / phone: 374 10 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 0010

ԱԶԳ

Հայդարձ

Էդվարդ Նալբանդյան. «Ադրբեջանը փորձում է մոլորության մեջ գցել միջազգային հանրությանը՝ հակամարտության հետեւանքները ներկայացնելով որպես դրա պատճառներ»

Երկու տասնամյակ առաջ Լեռնային Ղարաբաղի ժողովուրդը իրացրել է իր ինքնորոշման իրավունքը: Նրանք պայքարել են ազատության իրենց իրավունքի համար՝ դիմակայելով Ադրբեջանի սանձազերծած դաժան պատերազմին: 70 տարի շարունակ նրանց հալածում էին, ձգտում բնաջնջել իրենց իսկ պատմական հայրենիքում: Այդ նպատակով Ադրբեջանն անգամ դիմել է միջազգային ահաբեկչական կազմակերպությունների հետ սերտ կապեր ունեցող վարձկանների օգնությանը: Լեռնային Ղարաբաղի ժողովուրդը ստիպված էր պայքարել հանուն իր ինքնորոշման իրավունքի իրացման, քանի որ մերժում էին անգամ իր գոյություն ունենալու իրավունքը:

ՄԱԿ-ի Գլխավոր ասամբլեայի 65-րդ նստաշրջանում սեպտեմբերի 25-ին ունեցած իր ելույթում ԼՂ հարցին անդրադարձն այսպես է մատուցել Հայաստանի ԱԳ նախարար **Էդվարդ Նալբանդյանը**: Նախարարի խոսքով, ժողովուրդների ինքնորոշման իրավունքը ՄԱԿ-ի կանոնադրությամբ ամրագրված հիմնարար եւ անխախտելի իրավունք է:

«Հուլիսին Արդարադատության միջազգային դատարանի ընդունած խորհրդատվական որոշումը վերահաստատեց այս կազմակերպության հիմնադիրների իմաստությունը առ այն, որ աշխարհում խաղաղության եւ կայունության ապահովման հիմնարար սկզբունքներից մեկը՝ ժողովուրդների ինքնորոշման իրավունքը, որեւէ կերպ չի կարող ստորադասվել միջազգային իրավունքի այլ սկզբունքներին: Եկեք իրատես լինենք: Որեւէ մեկը չի կարող մեկընդմիշտ ասել, որ սա ինքնորոշման իրականացման վերջին դեպքն է: Որեւէ մեկը չի կարող կանգնեցնել պատմության առաջընթացը. հակառակ դեպքում այս կազմակերպությունում չէին լինի 192 անդամ երկրներ հիմնադրման ժամանակ եղած 51-ի փոխարեն», խոսելով Կոսովոյի առնչությամբ Արդարադատության միջազգային դատարանի որոշումից, ըստ էության, այն նախադեպային է ներկայացրել Էդվարդ Նալբանդյանը:

Նալբանդյանի խոսքով, Ադրբեջանը մերժում է հելսինկյան երեք սկզբունքներից երկուսը եւ ձգտում գլխիվայր շուռ տալ ոչ միայն բանակցային գործընթացի էությունը, այլ նաեւ խեղաթյուրել հակամարտության բնույթը տարբեր միջազգային հարթակներում, ներառյալ՝ ՄԱԿ-ի Գլխավոր ասամբլեան: «Այդ երկիրը փորձում է մոլորության մեջ գցել միջազգային հանրությանը՝ հակամարտության հետեւանքները ներկայացնելով որպես դրա պատճառներ: Ադրբեջանի կողմից չդադարող ռազմատենչ հռետորաբանությունը, հրադադարի ռեժիմի հաճախակի դարձած խախտումները եւ Ադրբեջանի ռազմական բյուջեի աննախադեպ աճը միայն սրում են իրավիճակը՝ մեծացնելով տարածաշրջանում արդեն իսկ փխրուն կայունության մտահոգությունները»:

Ադրբեջանը, ըստ Նալբանդյանի, շարունակում է մերժել ուժի կամ ուժի սպառնալիքի չկիրառման վերաբերյալ համաձայնության գալու եւ հրադադարի ռեժիմի ամրապնդման առաջարկները: «Ադրբեջանը պետք է զերծ մնա կարգավորման գործընթացը Մինսկի խմբի ձեւաչափից ու շրջանակներից այլ ձեւաչափեր տեղափոխելու շարունակական փորձերից եւ սադրիչ ու ռազմատենչ հայտարարություններից ու գործողություններից, որպեսզի բանակցային գործընթացը կարողանա առաջ ընթանալ առավել կառուցողական եւ արդյունավետ ուղիով», ՄԱԿ-ում հայտարարել է Հայաստանի արտգործնախարարը:

Նալբանդյանն անդրադարձել է նաեւ Հին Ջուղայում Ադրբեջանի գործած բարբարոսությանը, ընդգծելով, որ այս վանդալիզմի առնչությամբ Հուշարձանների պահպանության 16-րդ միջազգային խորհրդի (ICOMOS) գլխավոր ասամբլեան հայտարարել է. «Այս ժառանգությունը, որը մի ժամանակ իր արժանի տեղն էր զբաղեցնում համաշխարհային գանձերի ժառանգության մեջ, այսօր այլեւս չի կարող փոխանցվել ապագա սերունդներին»:

ՄԱԿ-ում Նալբանդյանի ելույթում անդրադարձ է եղել նաեւ հայ-թուրքական հարաբերություններին: «Մենք վստահելի ներդրում կատարեցինք հայ-թուրքական մերձեցման գործում, սակայն Թուրքիան, դժբախտաբար, հետ կանգնեց իր պարտավորություններից եւ ոչ միայն զերծ մնաց ստորագրված արձանագրությունների վավերացումից, այլեւ վերադարձավ գործընթացի մեկնարկից առաջ նախապայմանների լեզվին: Հետեւաբար, մինչ օրս հայ-թուրքական սահմանը շարունակում է մնալ միակ փակ սահմանը Եվրոպայում: Պետք է լավ մտադրությունները ապացուցել գործով, այլ ոչ՝ միայն բառերով», ասել է նախարարը:

Հաջորդ թեման Ցեղասպանության հարցն է հնչեցվել ՄԱԿ-ում: «Քաջալերող է, որ գլխավոր քարտուղարի «Նախազգուշացում, գնահատում եւ պատշտպանության պատասխանատվություն» զեկույցի հետագա քննարկումները նախատեսված են Գլխավոր ասամբլեայի շրջանակներում, ինչը կհանգեցնի մի այնպիսի բանաձեւի ի հայս գալուն, որը թույլ կտա, օգտագործելով Միավորված ազգերի համակարգում առկա բոլոր հնարավորությունները ու կարողությունները, անհրաժեշտ եւ անհապաղ քայլեր ձեռնարկել նախազգուշացնելու, գնահատելու եւ կանխարգելելու այնպիսի իրավիճակներ, որոնք կարող են հանգեցնել պատերազմական հանցագործությունների, մարդկության դեմ ոճիրների եւ ցեղասպանության»:

Ա.ՀԱԲՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Էդուարդ Նալբանդեանի այցելութիւնը Բոստոն

Միացեալ ազգերու կազմակերպութեան գագաթաժողովի աւարտին, սեպտեմբեր 26-ին Նիւ Եորքէն Բոստոն ժամանեց ՀՀ արտգործնախարար Էդուարդ Նալբանդեան իր պատուիրակութեան անդամներով:

Բոստոնի մէջ զիրենք դիմաւորեցին Ուաշինգթընի մէջ Հայաստանի դեսպան Թաթուլ Մարգարեան, ճարտարագէտ Նշան Աթընըզեան եւ ԹՄ Միութեան վարիչ քարտուղար Գէորգ Մարաբլեան:

Նախարարը իր շաբաթումբին հետ անմիջապէս ուղեւորուեցաւ Հայոց ցեղասպանութեան յուշարձանի կառուցման վայրը, ուր սեպտեմբեր 9-ին Ամենայն հայոց հայրապետ Գարեգին Բ. կաթողիկոսը օրհնեց եւ Մեսրոպեան նահանգապետ Տուվալ Բասրիի հիմնարարը զետեղեց: Պրն Նալբանդեան ծանօթացաւ վերջին տասը տարիներու կատարուած աշխատանքներուն եւ յուշարձանի կառուցման մանրամասնութիւններուն:

Երեկոյեան, դեսպան Մարգարեանի հրաւէրով եւ տէր եւ տիկին Նշան եւ Մարկիթ Աթընըզեաններու հիւրասիրութեամբ «Շերաթօն Քոմանտըր» պանդոկի սրահին մէջ ընդունելութիւն տրուեցաւ ի պատիւ նախարարին ու իր շախումբին՝ գաղութի բոլոր կազմակերպութեանց ներկայացուցիչներու եւ երեւելի անձնաւորութեանց մասնակցութեամբ:

Ընդունելութեան բացումը կատարեց Քարոլայն Աթընըզեան եւ Սուրբ Երրորդութիւն եկեղեցւոյ հոգեւոր հովիւ տէր Վազգէն Գուզուեան օրհնեց ներկաներն ու սեղանը: Առաջ ելոյթ ունեցաւ Գէորգ Մարաբլեան, որ գաղութին կողմէ բարի գալուստ մաղթելէ ետք պրն Նալբանդեանին, շատ ամփոփ ներկայացուց Մեսրոպեան նահանգի մէջ տարիներէ ի վեր գործող կուսակցական, բարեսիրական, ուսումնասիրական եւ հոգեւորական հաստատութիւններու աշխատանքները, հաստատեց գաղութի մեծամասնութեան դրական վերաբերմունքը Հայաստանի արտաքին քաղաքականութեան հանդէպ՝ իրենք իրենց վերապահելով կառուցողական քննադատութեան իրաւունքը, եւ խնդրեց նախարարէն նկատի ունենալ Բոստոնի մէջ հայկական հիւպատոսարանի մը ստեղծման կարելիութիւնը:

Պրն Նալբանդեան իր խօսքին մէջ ներկայացուց Հայաստանի արտաքին յարաբերութիւններու յաջողութիւնները վերջին երկու տարիներուն ընթացքին, մանաւանդ Մ. Նահանգներու, Ռուսաստանի, Եւրոպայի եւ Չինաստանի հետ, յայտարարեց, թէ 2010 թուականին 7 նոր դեսպանատուներ բացուած են եւ պիտի բացուին աշխարհի բոլոր երկրամասերու վրայ, անդրադարձաւ Ղարաբաղի բանակցութիւններու երեք սկզբունքներուն եւ վեց կէտերուն, հաստատելով այն իրողութիւնը, թէ առանց Ղարաբաղի մասնակցութեան որեւէ խաղաղութեան պայմանագիր չի կարող կնքուիլ, եւ ապա անդրադարձաւ Հայաստան-Թուրքիա յարաբերութիւններուն: Վերջաւորութեան պրն Նալբանդեան մանրամասն, բայց off the record պատասխանեց ներկաներու բոլոր հարցերուն:

Հանդիպման խոսքերու թարգմանութիւնը սիրով կատարեց Սթոնհիլ քոլէճի քաղաքական գիտութեանց դասախօս տիկին Աննա Օհանեան-Աստուրեան:

Թղթակից

ԼՈՒՄՆԵՐ

Ո՞վ է ավելի ազգասեր

1-ին էջից

ԵՊՀ դասախոս, արվեստագիտության դոկտոր Լեւոն Չուգասզյանն առաջարկեց ԿԳ նախարար Արմեն Աշոտյանին. «Ես առաջարկ եմ անում կառավարությանը՝ Ձեզ փոխադրել այնպիսի մի աշխատանքի, որ համապատասխանում է Ձեր կարողություններին», ասաց նա՝ մինչ այդ հիմնավորելով իր այդպիսի առաջարկությունը, թե նախարարի երկարաշունչ հեռուստատեսային ելույթներից տպավորություն է ստացել, որ նախարարը օտար լեզու չգիտի, միաժամանակ նրա օգտագործած օտարաբանությունները հուշում են, որ նա բավականաչափ գրագետ չի տիրապետում հայերենին. «Եթե Դուք հայերենին պատշաճ մակարդակով չեք տիրապետում եւ օտար լեզուներ չգիտեք՝ ինչպե՞ս կարող եք տնօրինել հայեցի կրթության հարցերը», հարցրեց նա: Մասնագիտությամբ բժիշկ Ա. Աշոտյանն էլ խոսքի տակ չմնաց՝ թե ինքն էլ նույն տոնով որ խոսեր՝ պիտի Չուգասզյանի առողջական խնդիրներից սկսեր, բայց դա չի անի, ինչպես նաեւ իր կրթական ցենզերը չի թվարկի, իսկ օրենքի հետ կապված հարցադրում Չուգասզյանի խոսքում Աշոտյանը չէր տեսել, նրա առաջարկի վերաբերյալ էլ ուղղորդեց, թե ավելի լավ է վարչապետին կամ երկրի նախագահին գրի:

Վերադառնալով առաջին ընթերցում անցած փաթեթին, ըստ Ա. Աշոտյանի, «Լեզվի մասին» օրենքին այս պահին կարելի է ձեռք չտալ եւ խնդիրները լուծել «Հանրակրթության մասին» օրենքով: Լրագրողներին նախարարն ասաց, որ մինչեւ այս լսումները շատ հարցադրումներ են եղել, փորձ է արվել որոնել առողջ առաջարկությունները, եւ երեկվա լսումներն էլ Աշոտյանի համար ակնկալիք էին՝ ի հայս բերել լավ առաջարկները, որոնք կարելի է փաթեթավորել օրենքի նախագծի մեջ: Այս պահին, ըստ Աշոտյանի, գտնվել է այն ձեւը, որը հնարավոր է դարձնում դրված խնդիրների լուծումը մեկտեղել մտահոգությունների փարատման հետ, առաջարկներ դեռ ընդունվելու են՝ մինչեւ ԱԺ դահլիճում երկրորդ ընթերցմամբ քննարկում: Նշենք, որ այս առաջարկի տերն էր նաեւ ԱԺ նախագահը, ով ելույթ ունենանալով նշեց, թե «նույնիսկ մերօրյա գլոբալիզացվող հանրակրթությունը պետք է կազմակերպվի ազգային հենքի վրա եւ հայոց լեզվի պահպանության, ազգային լեզվամտածողության եւ հայեցի դաստիարակության միջոցով ազգապահպանության եւ հայապահպանության հարցը մշտապես պետք է մնա որպես պետության հոգածության գերակա խնդիր: Բայց եւ միասնական կրթական տարածք լինելու մարտահրավերները պահանջում են դռներ բացել այլընտրանքների համար»... մի խոսքով՝ ԱԺ նախագահը տեղեկացրեց, որ օրենսդրական փաթեթը քննարկվել է նախագահ Սարգսյանի եւ կոալիցիոն գործընկերների հետ, որի արդյունքում մի շարք գործոններ, այդ թվում՝ հանրային բազմակարծությունը հաշվի առնելով եւ ցանկություն ունենալով հասնելու որակյալ ազգային կրթության համաչափ զարգացման՝ նա առաջարկեց փաթեթի երկրորդ ընթերցմամբ ընդունման ժամանակ վերանայել ներկայացված օրինագծերը՝ նախ փաթեթից հանելով «Լեզվի մասին» օրենքի փոփոխության նախագիծը, ապա եւ սահմանելով «այլընտրանքային, հեղինակային, միջազգային կրթական ծրագրեր» հասկացությունները «Հանրակրթության մասին» օրենքով, պահպանելով այլընտրանքային կրթական ծրագիր իրականացնող հաստատությունների հիմնադրման սահմանափակումը եւ մարզային քվոտավորման սկզբունքը:

Սակայն օրենքի ընդդիմախոսները, փաթեթի դեմ պայքարող նախաձեռնող խումբը գտնում էին, որ միայն ձեւն են ուզում փոխել, իսկ բովանդակությունը նույնն է (Արմեն Հովհաննիսյան, նա լսումներն իրենց՝ օտարալեզու դպրոցների դեմ շարժման նախաձեռնության 2-րդ համաժողովը հայտարարեց), որ որեւէ նահանջ չի լինում կրթությունն օտար լեզվով կազմակերպման առումով (Էդգար Առաքելյան), որ այսպիսի դպրոցների ստեղծումը խտրականության դրսեւորում է՝ հանդեպ մյուս երեխաները, զարկ է տալու ուղեղների արտահոսքին, ընդհանուր կրթական մակարդակի բարձրացման հարց չի լուծում եւ այլն: Տիգրան Թորոսյանը բարձրաձայնեց առանց նախագծի առկայության քննարկումների անհիմաստությունը՝ նկատելով, թե կրթության որակի բարձրացման հարց չլուծող այս փաթեթը ինչ-որ մարդկանց խոսք տալու արդյունքում է եղել, որ գիտելիքն ու գիտելիք ունեցող երիտասարդ մարդը պահանջարկված չեն լինի օտարալեզու դպրոց բացելով. նա առաջարկեց փաթեթը հանել շրջանառությունից եւ զբաղվել հանրակրթության խնդիրներով: Գեւորգ Յազըճյանը հավաքել էր սփյուռքահայ մամուլի բացասական արձագանքները փաթեթի վերաբերյալ: Սյոնա Սաֆարյանը մի անգամ էլ ուշադրություն հրավիրեց, որ ոչ ոք դեմ չէ օտար լեզվով ուսուցմանը՝ ոչ միայն 11, այլեւ մնացյալ 1600 դպրոցում այդ խնդիրը պետք է լուծվի, եւ բարձր մակարդակ ապահովելու ճանապարհն ամենեւին էլ դպրոցն օտարալեզու դարձնելու ճանապարհը չէ: Ակադեմիկոս Բաբկեն Հարությունյանը հավաքվածներին բավական հանրամատչելի բացատրեց, թե մայրենիից բացի ներկա աշխարհում երկու օտար լեզու սովորելն ինչքան կարեւոր է, բայց դա պետք է անել ոչ թե մայրենիի հաշվին, եւ ոչ թե ինչ-որ պետության ճնշմամբ օտարալեզու դպրոց բացելով, այլ թեթեւով դպրոցի ճանապարհով: «Ուրիշ ձեւ գտեք», նշեց սփյուռքահայ Սեդա Մավյանը՝ միանալով փաթեթը հետ ուղարկելու Տ. Թորոսյանի առաջարկին եւ նշելով երկու պարտվողական գործոն. հայկական-օտարալեզու մրցակցությունում պարտվողն առաջինն է լինելու, հասարակ ժողովրդի մեջ շատերն են ձգտում օտարալեզու դպրոցին՝ զավակին երկրից շուտ դուրս ուղարկելու համար: Աշտեղի Իշխանյանը, Նվարդ Մանասյանը, Հովհաննես Ջաֆարյանը, Լարիսա Ալավերդյանը, մյուսները քննարկումը տարան այն ուղղությամբ, որով այս թեմայով քննարկումներն են սովորաբար գնում:

Մի խոսքով՝ հերթական անգամ մի խառնափնթոր քննարկում տեղի ունեցավ, որտեղ օտարալեզու դպրոցների դեմ շարժման մասնակիցների ելույթները աղանդավորական շարժման երեւույթ ունեին (թող ներեն ինձ, թեեւ նրանց ասածներին համամիտ եմ)՝ հայոց լեզուն միայն իրենցն էր, որ կար, սա արդեն քաղաքական շարժում է դառնում: Իսկ օրենսդրական փաթեթի հեղինակներն, ինչպես առաջ, հիմա էլ չեն ուզում նկատել միջազգային դպրոց ստեղծելու գաղափարի սնանկությունը եւ ընդունել, որ օտար լեզվի բարձ մակարդակի ուսուցումը բոլոր 1600 դպրոցներին է պետք, ինչպես, ի դեպ, նաեւ մայրենիի բարձրամակարդակ ուսուցումը: Ահա այսպես էլ կգնանք դեպի երկրորդ ընթերցում՝ մինչեւ այսպես, մյուսն այնպես:

Սամվել Բալասանյանը կդառնա ԱԺ փոխնախագահ

ԲՀԿ-ն իր քվոտայով Ազգային ժողովի փոխնախագահի պաշտոնում առաջադրելու համար ի վերջո կանգ առավ Սամվել Բալասանյանի թեկնածության վրա: Երեկ այդ մասին լրագրողներին հայտնեց ԲՀԿ խմբակցության քարտուղար **Արամ Սաֆարյանը**: Սամվել Բալասանյանը գործարար պատգամավորներից է, ավելի վաղ՝ հայտնի ՕԵԿ-ական, որ իր բոլոր ելույթներում անպայման նշում է Արթուր Բաղդասարյանի անունը: ՕԵԿ-ի՝ կոալիցիայից դուրս գալուց հետո եւ մի շարք այլ պատճառներով նա հեռացել էր ՕԵԿ-ից, իսկ ԲՀԿ-ական դարձել համեմատաբար նորերս:

Թե ինչպե՞ս է նա վարելու ԱԺ նիստերը՝ երկար տարիների պատգամավորական ելույթներից եզրակացնել հնարավոր չէ, էմոիրիկ գործունեությունից պիտի երեւա: Բայց որ ԱԺ ամբիոնից հնչելու է Գյումրվա բարբառը, սա՝ հաստատ:

Մ. Խ.

ԱԶԳԱՅԻՆ

Զրույց Ալեֆ Ենիգոմճյանի հետ

Նա ժոյտում է ակնոցի հաստ, սեւ առակիների հետեւից: 1980-ի հոկտեմբերի 3-ը ճակատագրական եղավ: Ալեֆ Ենիգոմճյանի հուշերն արձագանքվում են սպանված ընկերոջ՝ Մոնթե Մելքոնյանի վերհուշի հետ: Ալեֆը չի ուզում վկայակոչել Հայ դատի մարտիկների երբեմնի փառավոր էջերը: Նա Հայաստանը եւ սփյուռքը ցնցող իրադարձությունների ուղղիր ականատեսն է, ջանում է իր ժողովրդին նախազգուշացնել մոտալուտ վտանգներից:

Երեւանում տաղ է: Մետրոյում, երթուղային տախտակներում մարդկանց դեմքերը մռայլ են, գրեթե անհաղորդ: Ես ճանապարհով դանդաղ քայլում եմ իմ ընկեր K-ի հետ: Մի խաղաղ փողոցում բարձրանում ենք բենքի հարկերը: Միջանցքի խորքում դուռը բացում է սեւ ակնոցով մի մարդ:

Ալեֆ Ենիգոմճյանն է: Նա չի սիրում խոսել իր մասին: Հանդիպումից առաջ ես հեռախոսով թվարկել էի ներկա ազգային կյանքի մի քանի թեմա, զինված պայքարի կարեւոր էջերը, Սփյուռքը, Հայաստանի ժողովրդագրական աղետացումը... բայց ոչ մի խոսք իր մասին:

Խորանալ ժամանակի մեջ

Հայկական հայրենասիրական ձախ ուժերի աննկուն մարտիկ Ալեֆը ASALA-ի շարքերը մտավ 1970-ականների վերջերին: Շուտով դարձավ կազմակերպության գաղափարախոսներից մեկը: 1980-ի հոկտեմբերի 3-ին Ալեֆը կորցրեց տեսողությունը եւ աջ ձեռքը, երբ ռումբ էր պատրաստում Ժնեւի հյուրանոցներից մեկում: Նա եւ իր ընկերուհին՝ ԱՄՆ-ից եկած Սյուզի Մահսերեջյանը, ձերբակալվեցին: Որպես հակազդեցություն՝ ASALA-ն Շվեյցարիայի շահերի դեմ ոտնձգությունների արշավ սկսեց «Հոկտեմբերի 3-ի խումբ» անունով. դա ճնշման միջոց էր բանտարկված երկու մարտիկներին ազատագրելու համար:

Մոնթե Մելքոնյանի մոտիկ ընկերը եւ գլխավոր գաղափարախոսը կամովին որոշեց Հայաստանում հաստատվել այն պահին, երբ առաջին գնդակները հայտնվեցին Լեռնային Ղարաբաղի երկնքում: Մոնթեի մահից հետո նա գլխավորում էր զոհված զինակցի հիշատակին նվիրված հիմնարկությունը:

Սեւ ակնոցով, ժոյտադեմ, ալեխառն մորուքով Ալեֆը մեզ ջերմորեն ընդունում է իր հյուրասենյակում: Նրա գրադարանում կան տարբեր լեզուներով գրքեր, որոնց մեծ մասը վերաբերում է Հայ դատին: Մոնթե Մելքոնյանի երկերը, ազգային հերոսի եղբոր շարադրած կենսագրությունը աչքի ընկնող տեղում են: Իմ հարցերից շփոթված Ալեֆը խոսում է հանդարտ ու միապաղաղ, նրա խոսքերը պարզ են եւ ըմբռնելի:

- Ես չեմ ուզում խոսել իմ մասին, կարծում եմ՝ կան շատ ավելի հետաքրքրական թեմաներ:

- Կուզենայինք իմանալ, թե ով եք, որտեղացի եք...

- Ի՞նչ ասեմ: Ծնվել եմ Բեյրութում 1955-ին: Մայրս դաշնակցական էր, հայրս հայցքներով մոտ էր ՀԲԸՄ-ին: Սովորել եմ ճեմարանում եւ Բեյրութի ամերիկյան համալսարանում:

***

1965-1975 թթ. Բեյրութը հեղափոխական իրարանցման մեջ էր բոլոր հնարավորությունների խաչմերուկում: Դեռ պատանի Ալեֆը աչխատակցում է «Երիտասարդ հայ» հանդեսին, որը հրատարակում է ավանդական քաղաքական կուսակցություններին չհարող առաջադեմ հայ երիտասարդությունը: Սփյուռքում նոր փորձ լինելով՝ «Երիտասարդ հայ» հանդեսը հայկական մյուս պարբերականներից առանձնանում էր հոդվածների թարմ շնչով, իր համարձակ կեցվածքով, հակաիմպերիալիստական ձախամետ գաղափարախոսությամբ: Սփյուռքի շնչակտուր կուսակցությունների քարացածությունից հիասթափված երիտասարդ Ալեֆը մտովի ուրվագծում է հայկական այլընտրական շարժման հիմքերը: Զուգահեռաբար նա ժամանակի մի մասն անցկացնում է պաղեստինյան վարժանքարաններում, սովորում թեթեւ զինատեսակների հետ վարվելու ձեւերը:

***

- 1975-ը ինձ համար վճռական տարի էր, նման էր անձնական վերքի: Լիբանանում քաղաքացիական պատերազմի սանձազերծումը մեզ կանգնեցրեց անչափ դժվարին ընտրության առջեւ. կամ հրաժարվել մարտական ակտիվ գործողություններից, կամ էլ կողմնորոշվել ռազմական առումով:

- Երիտասարդ մարտիկները խանդավառ չէի՞ն:

- Խանդավառներ կային, բայց պետք է իմանաս, որ երբ կյանքդ վտանգված է, իրերն ընկալում ես ուրիշ տեսանկյունից:

- Քաղաքացիական պատերազմի սկզբում կապեր ունեի՞ք ASALA-ի հետ:

- Ես կանոնավոր շփումներ ունեի կազմակերպության մի քանի անդամների հետ, որն այն ժամանակ լոկ սաղմնային փոքր կառույց էր: 1970-ականների վերջերին էր, որ սկսեցի աշխատել «լրիվ դրույքով», ինչպես կասեր Մուջահիդը[1]:

***

Զինված պայքարի ծավալմանը նախորդել էր Հայոց ցեղասպանության 50-ամյակը: Մինչ ամբողջ Ֆրանսիան հայտնվել էր 1968-ի մայիսյան իրադարձությունների հորձանուտում, պաղեստինցի ֆիդայիները զենքով իրենց ձեռքն առան սեփական ժողովրդի ճակատագիրը: Հասկացանք, որ հայերը գրեթե ոչինչ չեն արել իրենց խնդրի լուծումը գտնելու համար: Սկսեցինք խոսել Հայ դատի մասին, հրաղարակել հետազոտություններ Ցեղասպանության վերաբերյալ: Մենք անգործունյա էինք: Գուրգեն Յանիկյանի նման անկուսակցական անհատների ձեռնարկած մի քանի գործողություններ ունեցան սահմանափակ հետեւանքներ, բայց դրանք էլ բավարար էին մեզ արթնացնելու համար: Մենք աղրում էինք արտակարգ դրության պայմաններում: Քաղաքական խառնակ պայմաններում Լիբանանի պետության սնանկացումը միայն արագացրեց մեր կողմնորոշումը զինված պայքարի օգտին:

Ալեֆը շարունակում է ձայնի նույն տեմբրով.

- Մենք ելք էինք փնտրում քարացածությունից: Ես կարծում եմ, որ յուրաքանչյուր իսկական շարժում գոյատեւելու համար պետք է ունենա գաղափարախոսություն եւ հստակորեն սահմանված նպատակներ: Այն ժամանակ մենք Արեւմտահայաստանի ազատագրումը համարում էինք հեռավոր նպատակ: Խոսքը ոչ թե կոնկրետ նպատակի, այլ ավելի շուտ երկարաժամկետ տեսլականի մասին էր:

Փաստորեն մենք ունեինք երեք հիմնական նպատակ.

1. Հնարավորինս շատ գլխագավնք եւ հոգս պատճառել Թուրքիային:

2. Միջազգային ընկերակցության ուշադրությունը բեւեռել Հայկական հարցի վրա:

3. Վերջապես ամենակարեւորը. հայ երիտասարդությանն արթնացնել, գիտակից դարձնել, մի խոսքով՝ ստեղծել լայնընդգրկուն հայրենասիրական շարժում: Մենք կարողացանք իշ թե շատ հասնել այս նպատակին: Մեր երիտասարդները զարթնք ապրեցին: Փարիզի թուրքական հյուպատոսարանի դեմ իրականացված «Վան» գործողությունը արձագանքվեց երիտասարդության մեջ: Այդ վճռական ցնցումը նրան հիշեցրեց իր հայությունը: Մեր գործողությունն ավելին էր, քան գովազդային արշավը: Հայտնի պատճառներով մենք չէինք կարող գործել Արեւմտահայաստանում, ուստի մեր մարտադաշտը սփյուռքն էր: Սփյուռքում գործելը տվեց իր արդյունքը. մեր երիտասարդները դուրս եկան թմբիրից: Մենք յուրովի հասանք մեր նպատակների մեծ մասին:

***

Ալեֆը 1983 թվականը համարում է անկման սկիզբը: Կազմակերպությանը հարկավոր էին նոր նպատակներ: Միտումը հաստատվեց 1985-ին, մինչեւ որ ի վերջո շնչահեղձությունը տեղը զիջեց 1988-ին՝ Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտության ծագմանը:

- Հայերի պայքարի զգայական կենտրոնը սփյուռքից տեղափոխվեց Արցախ: Մենք մեր ռազմական փորձը ի սպաս դրեցինք Արցախի ազատամարտիկներին: Հայաստանում կար արձագանք, ASALA-ի հետ կապված աուրա : Անձամբ պատասխանության նախարար Վազգեն Սարգսյանը խոստովանեց, որ մեր ազդեցությունն ու դերը Արցախի ռազմական գործողություններում եղել են վճռական: Ղարաբաղում մեր ճակատամարտը միայն ռազմական չէր. հարկավոր էր նաեւ եւ մանավանդ պայքարել հանուն ԼՂ խնդրի քաղաքական լուծման: Մեր կարծիքով, ռազմական հաղթանակը կլիներ միջոց եւ ոչ թե ինքնին նպատակ:

- Մոնթեն ինչպե՞ս կնայեր այսօրվա Հայաստանին եւ երկրի ղեկավարներին:

- Նա կընդդիմանար իշխանություններին: Այսօր ազգային խնդիրների մասին առողջ դատող քաղաքացիական եւ զինվորական ղեկավարները հազվագյուտ են: Ղեկավարների միայն փոքրամասնությունն է կարողացել հավատարիմ մնալ իր սկզբունքներին:

Թուլացած հասարակություն

- Ներկայումս ի՞նչ լուրջ վտանգներ են սպառնում Հայաստանին:

- Դրանք արտաքի՞ն բնույթ են կրում, թե՞ ներքին:

- Դրանք ներքին բնույթի են: Այլեւս կասկած չկա, որ մենք ենթակա ենք մեծ վտանգների: Եթե շարունակենք այս ուղին, ապա կհասնենք անդառնալիության շեմին: Ներկա պահին ամենամեծ վտանգը զանգվածային արտագաղթի պատճառած ժողովրդագրական նոսրացումն է: Միտումը պահպանվել է, չի ընդհատվել: Մեկնումները բացատրվում են ապագայի անորոշությամբ, երեխաների կյանքի հեռանկարների բացակայությամբ, սոցիալ-տնտեսական ավերմունքով, հասարակության բոլոր մակարդակներում տիրող կաշառակերությամբ, անարդարություններով, որոնք տառապանք են պատճառում հասարակ քաղաքացուն: Բնական ածը բացասական է, մենք այլեւս ի վիճակի չենք նորացնել մեր սերունդները: Սա նշանակում է, որ արտագաղթից բացի, Հայաստանի բնակչությունը նվազում է նաեւ բնական ձեւով: Արտագաղթը միշտ եղել է իրողություն. երբ խորհրդային ժամանակաշրջանում լիցքաթափման փուլեր էին լինում, շատերը լքում էին երկիրը: Դրան գումարվում են հարբեցողությունը, սթրեսը, զինվորական ծառայությունը: Երիտասարդները թուլացել են. որոշ տվյալների համաձայն՝ սերնդագործության տարիքի երիտասարդների 25 տոկոսից ավելին ամուլ է:

- Ինչո՞վ եք բացատրում օտարալեզու դպրոցների հանդեպ Հայաստանի հրապուրանքը:

- Արտասահմանը միշտ հրապուրել է հայերին: Օտարալեզու դպրոցների հարցը Հայաստանում ոչ միայն ուղղակիորեն սպառնում է հայոց լեզվին, այլեւ իդեալական ցատկահարթակ է արտագաղթի օգտին:

- Այսինքն...

- Այսինքն՝ երիտասարդներին ընտելացնելով մի երրորդ երկրի լեզվին ու սովորույթներին՝ դյուրացնում են արտերկրում նրանց ինտեգրման պայմանները:

- Համակարգն ասիճանաբար փոխել ներսի՞ց: Սա հեռանկարում հնարավո՞ր ընտրություն է...

- Օրինակ, Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը որոշ ժամանակ կարողացավ ընդհանուր դժգոհությունն օգտագործել իր օգտին: Բայց 2008-ին նրա առաջարկածը որեւէ իմաստ չուներ: «Բուրժուադեմոկրատական հեղափոխություն» անելով չէ, որ պիտի մարենք համակարգը,- հեգնում է Ալեֆը:

Այսպիսով, պետք է գերազանցել ընտրական կարգախոսները, մանավանդ որ իրականությունը նույնքան տագնապեցնող է, որքան ամենօրյա դժվարություններից հոգնած «հասարակ ժողովրդի» անգործությունը: Անթափանցության քողը թաքցնում է ազգի ծայրահեղ խոցելիությունը. ներքին արյունահոսությունից տառապող յուրաքանչյուր հավաքականություն, որն անկարող է դիմադրել արտաքին ցնցմանը, հավաքական գիտակցություն չունի անկայուն իրականությունը գաղտնազերծելու համար: «Ասես «Տիտանիկի» վրա լինենք: Որոշ ուղեւորներ սկսում են գիտակցել աղետը, մյուսները քեֆ են անում տախտակամածի վրա, մինչ նավապետը կառչում է մոտալուտ նավաբեկությունից բաժանող մի քանի ժամերից», արձագանքում է K-ն:

- Կառավարությունն ի՞նչ է անում գյուղական շրջանների տնտեսությունն աշխուժացնելու համար:

- Իրավիճակն աղետալի է,- շեշտում է Ալեֆը: - Մեր գյուղերը դատարկվում են, գյուղացիները տեղական մակարդակով ֆեոդալական քաղաքականության զոհերն են: Գյուղատնտեսական հողահանդակների հազարավոր հեկտարներ չեն շահագործվում: Ինչո՞ւ: Բերեմ Արցախի օրինակը: Տեղական ղեկավարները ոռոգման գերավճարներ են գանձում: Ձրի կռիվ են անում հողերն իրենց օգտին վերահսկելու համար, մինչդեռ ջուրն ամեն դեպքում հոսում-թափվում է Արաքսի մեջ: Հողը պատկանում է ֆեոդալներին՝ օլիգարխներին, կաշառասուն գեներալներին եւ այլն... Մեկ հեկտար հողի ոռոգման գինը 20 հազար դրամ է (մոտ 50 եվրո). դա այլանդակություն է:

Մեր գյուղերը զրկվել են աշխատունակ բնակչությունից: Ջափահասները մեկնել են Երեւան, Ռուսաստան եւ այլուր, մնացել են ծերերը եւ սակավաթիվ երեխաներ: Այլ կերպ ասած, պաշտոնականացված այդ համակարգը երկիրն ուղղակիորեն տանում է դեպի հավաստի մահ:

- Մտածե՞լ եք արդյոք վարակամերժ պատվաստանյութի մասին:

- Մենք պարտավոր ենք ներսից փոխել այդ համակարգը: Հայաստանին վնասող վիրուսները նույն շղթայի օղակներն են. աղանդների վտանգ, մաֆիաներ, կաշառակերություն... Ահա թե ինչու Ջավախքի, Արցախի կամ Արեւմտահայաստանի կենսական հարցերով զբաղվելուց առաջ մենք պետք է պաշտպանվենք Հայաստանը ներսից քայքայող չարիքներից եւ վտանգներից:

Շնչակտուր սփյուռք

- Ինչպե՞ս եք գնահատում վերջին տարիներին սփյուռքում տեղի ունեցած զարգացումները:

- Ներկա պայմաններում մենք չենք կարող երաշխավորել սփյուռքի երկարաժամկետ գոյությունը: Ես հավատում եմ, որ վերջին տասը տարում ձուլումն արագացել է, որ սփյուռքում շատերն այլեւս մեծ ակնկալիքներ չունեն Հայաստանից, որ սփյուռքը

չունի այնպիսի նպատակ, իդեալ, որն անհրաժեշտ էներգիա կտար հավասական ճակատագիր կռելու համար: Ինչպե՞ս ինքնակառուցվես, երբ հեռանկար չունես: ՀՅԴ «Դեպի երկիր» կարգախոսը հնչում է դատարկության մեջ, քանզի այս ուղղությամբ ոչ մի կոնկրետ բան ձեռնարկված չէ: Միջին Արևելքի համայնքները (սփյուռքի միջուկը) դատարկվել են իրենց էությունից, սփյուռքի պատասխանատու գործիչները անկարող են դիմակայել կառուցվածքային խնդիրներին, ապահովել նոր վերելք, կոնկրետ սահմանել հայկական ինքնությունը ձեւավորող հիմքերը:

- Ինչպիսի՞ բուժում եք նախատեսում սփյուռքի համար:

- Պետք է շիտակ խոսել: Իմ կարծիքով, լուծումը հայրենադարձությունն է, բայց դրա համար հարկավոր է աշխատել ներսից: Մենք չպետք է կրկնենք անցյալի սխալները: Ես գիտակցում եմ, որ սփյուռքահայերի մեծամասնությունը պատրաստ չէ Հայաստանում հաստատվելու գաղափարին, բայց մենք ընտրություն չունենք: Հայաստանը մեր միակ հայրենիքն է: Ինձ թույլ կտամ ընդգծել. **Հայաստանը մեր ամբողջական հայրենիքը չէ, բայց մեր հայրենիքի անբաժանելի մասն է:**

***

Ալեքի խոսքերը լսելով նայում եմ ժամացույցիս: Մոտ 3 ժամ զրուցում ենք, սակայն նրա դեմքին հոգնածության նշույլ անգամ չկա:

- Եթե մենք անչափ շատ ժամանակ կորցնենք, ապա կգնանք ուղիղ դեպի աղետը: Մինչդեռ ժամանակը, ըստ երեւույթին, չի գործում ի նպաստ հայերի:

- Այս առումով ի՞նչ եք ակնկալում սփյուռքի նախարարությունից:

- Սփյուռքի նախարարությունն իր ծիծաղաշարժ նախագծերով անկարող է օգնել սփյուռքին. նախարարությունը սոսկ դիմակահանդես է, թշվառությունը ողողող պաճուճանք: Իսկական խնդիրը կապված է համակարգի հետ, իսկ նախարարությունը համակարգի մասն է: Մեր ժողովուրդը պետք է ղեկավարվեր վրդովմունքի զգացումով, մինչդեռ կենսապայմանների պատճառով կարծես կլանված լինի ամենօրյա խնդիրներով:

***

Ալեք Ենիգոմշյանի ուժը հիացմունք եւ հարգանք է առաջացնում ինչպես Հայաստանում, այնպես էլ սփյուռքում: Չնայած կուրությանը, ոչ մի տեղեկություն կամ մանրամասնություն չի վրիպում նրա հայացքից, քննադատական զննությունից: Ավելին, նրա խորաթափանցությունն ու դատողականությունը խորհել են տալիս, որ նրա հայրենակիցները կուրացած են անգիտակցության ամոթից: Ճիշտ է, նավը խորտակվում է, բայց ուղեւորները դեռ ժամանակ ունեն շամպայն կոնծելու տախտակամածի վրա:

Ալեքը Երեւանում հեռու է լուսարձակներից, իշխանության գաղտնիքներից: Նրա ձայնը եւ միտքը ուղղություն են առաջարկում իր տառապյալ ժողովրդին: Վերջինս կկարողանա՞ արդյոք ի գիտություն ընդունել իրեն ներկայացող պատեհությունը:

ՏԻԳՐԱՆ ԵԿԱՎՅԱՆ

Ֆրանս. թարգմ Պ. Ք.

1. Խոսքը ASALA-ի հիմնադիր եւ առաջնորդ Հակոբ Հակոբյանի մասին է:

Իրանը պատրաստվում է դատի տալ Ռուսաստանին

Սեպտեմբերի 23-ի համարում «Ազգը» տեղեկացրեց, որ ՌԴ նախագահ Դմիտրի Մեդվեդեւի հրամանագրով Մոսկվան այլեւս Թեհրանին չի մատակարարի C-300 տիպի հակահրթիռային պաշտպանության համակարգը, այնինչ դա նախատեսված էր երկկողմ պայմանագրով: Այս մասին, հիշեցնենք, նշել էր ՌԴ պաշտպանության նախարարության գլխավոր շտաբի պետը: Երեկ իրանական ISNA գործակալության տեղեկացմամբ, Իրանի խորհրդարանի ազգային անվտանգության եւ արտաքին քաղաքականության հարցերի հանձնաժողովի նախագահ **Ալահեդին Բորոնջերդին** հայտարարել է, որ Թեհրանը պայմանագրային պարտավորությունները չկատարելու համար դատի կտա Մոսկվային: «Ես հույս ունեմ, որ մենք չենք հայտնվի Բուշեհրի ատոմակայանի կառուցման իրավիճակում, երբ Ռուսաստանը պարբերաբար՝ քաղաքական զգուշավորություն ցուցաբերելով, ձգձգում էր կատարել պայմանագրով նախատեսված պարտականությունները: Հակառակ պարագայում մենք դատի կտանք Մոսկվային: Ավելին ասեմ՝ Իրանը կստեղծի սեփական հակահրթիռային պաշտպանության համալիրը», հայտարարել է Բորոնջերդին:

Տեղեկացնենք, որ C-300-ը Իրանին տրամադրելու ռուս-իրանական պայմանագիրը ստորագրվել է 2007-ին, պայմանագրի ընդհանուր արժեքն է 800 մլն դոլար: Փաստորեն, այն չկատարելու համար, Մոսկվան պետք է փոխհատուցում վճարի: Մյուս կողմից, սակայն, Ռուսաստանը իր քայլը հիմնավորում է ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհրդի՝ Իրանի նկատմամբ սահմանած պատժամիջոցների կատարման հարցում՝ միջազգային հանրության հետ համամիտ լինելով: Այս կապակցությամբ հանդես է եկել Իրանի պաշտպանության նախարար **Ահմադ Վահիդին.** «Մենք կստեղծենք մեր սեփական համալիրը, որն անհամեմատ ավելի լավը կլինի: Իսկ Մոսկվան, ընդառաջ գնալով Արեւմուտքին, պարզապես նվաստացնում է իրեն: Ռուսաստանը պետք է ապացուցի, որ ունի սեփական անկախ դիրքորոշումը», նշել է գեներալը:

Վերջում հավելենք, որ, ինչպես արդեն նշել էինք սեպտեմբերի 23-ի համարում, Իրանին C-300 չվաճառելով Մոսկվան էլ ավելի հիմնավորեց կասկածները, որ համալիրն, այնուամենայնիվ կհայտնվի Ադրբեջանում: Այս առումով Regnum.ru-ի անանուն «ինֆորմացիոն աղբյուրը» Մոսկվայից գործակալությանը տեղեկացրել է. «Ռուսաստանը Բաքվին հակահրթիռային համակարգ վաճառելու մասին վաղուց տեղեկացրել էր Երեւանին. Մոսկվան դա արել է՝ ելնելով Երեւանի հետ ունեցած դաշնագրային գործակցությունից: Հենց սրանով է պայմանավորված այն տեղեկատվական արտահոսքը, որը տեղի ունեցավ C-300-ի վաճառքի, ավելի ճիշտ՝ նրա գնորդների հետ կապված», նշել է անանուն աղբյուրը:

Հ. ԱՓՅԱՆ

Վենեսուելայում հաղթել է Չավեսի կուսակցությունը

Վենեսուելայում կիրակի օրն անցկացված խորհրդարանական ընտրությունների արդյունքները վկայում են, որ նախագահ Ուգո Չավեսի Սոցիալիստական կուսակցությունը կարողացել է Ազգային ժողովում պահպանել տեղերի մեծամասնությունը: Ընտրական հանձնաժողովի տվյալները վկայակոչելով, BBC-ն հաղորդում է, որ ընդդիմադիր կուսակցությունների կոալիցիան նույնպես հասել է լավ արդյունքի, 165 տեղանոց խորհրդարանում ստանալով 52 տեղ:

Վերլուծաբանները խորհրդարանական ընտրություններում կառավարող կուսակցության տարած հաղթանակը կարեւոր հաջողություն են համարում Ուգո Չավեսի համար, որն անկախ եւ հակաիմպերիալիստական քաղաքականություն է վարում եւ արդեն սկսել է նախապատրաստվել 2012-ի նախագահական ընտրություններին:

Ղրիմի տրոլեյբուսները՝ Գինեսի գրքում

«Կրիմտրոլեյբուս» պետական ձեռնարկությունը Գինեսի ռեկորդների գրքի դիպլոմ է ստացել որպես աշխարհի ամենահին տրոլեյբուսներն օգտագործող ընկերություն: Այդ մասին հաղորդում է penopmep.net կայքը:

Ձեռնարկության գլխավոր տնօրեն Վիտալի Նախլուտինի խոսքերով, մեքենաների մեծ մասն արտադրված է 1970-ական թվականներին: Հավաքայանն ունի 287 տրոլեյբուս, իսկ 200 այլ մեքենաներ վերականգնման ենթակա չեն: Համակազմի մաշվածությունը կազմում է 96,8 տոկոս:

Գծերում օգտագործվող սարքավորումները գնվել եւ տեղադրվել են 1958-60 թթ.: Դրանց մաշվածությունը 45 տոկոս է, մինչդեռ կոնտակտային ցանցերը պետք է նորոգել 20 տոկոս մաշվածության դեպքում:

Բարելավման հույս կար. Ուկրաինայի կառավարությունը խոստացել է «Կրիմտրոլեյբուսին» մոտ 17 մլն դոլար հատկացնել նոր տրոլեյբուսների գնման եւ սարքավորումների նորացման համար:

Ղրիմի տրոլեյբուսային գիծը անցյալում եւս հայտնվել էր Գինեսի գրքում որպես աշխարհի ամենաերկար գիծ. Սիմֆերոպոլ-Յալթա ուղեգծի երկարությունը 86 կիլոմետր է:

Չինաստանը 2015-ից կստանա ռուսական գազ

«Գազպրոմը» եւ ՉԺՀ նավթի-գազի ազգային կորպորացիան ստորագրել են համաձայնագիր ՉԺՀ-ին ռուսական գազի մատակարարումների վերաբերյալ: Փաստաթուղթը կրում է նախնական բնույթ: Գինը, երթուղիները եւ ծավալները պետք է համաձայնեցվեն 2011-ի կեսերին:

Սպասվում է, որ եկող տարի կստորագրվի առեւտրային մի քանի պայմանագիր, իսկ 2015-ից ռուսական գազ կմատակարարվի Չինաստան: Այդ մասին հաղորդում է «Ռոսիա-24» հեռուստալիքը:

Ներկայումս Չինաստանում սպառվող էներգակիրների մեջ գազի բաժինը կազմում է ընդամենը 8 տոկոս: Ածուխը մնում է գլխավոր էներգակիր: ՌԴ փոխվարչապետ Իգոր Սեչինի տվյալներով, ՉԺՀ-ում տարեկան արդյունահանվում է 82-83 մլրդ խմ գազ, ըստ որում վերջերս արդյունահանումը կրկնապատկվել է: Չինացիները տարեկան ներմուծում են 7 մլրդ խմ գազ:

Ըստ Սեչինի, Ռուսաստանը պատրաստ է լիովին բավարարել Չինաստանի գազի կարիքները: Բանակցությունները շարունակվում են մանրամասնությունների ճշգրտման նպատակով:

Օրերս ՉԺՀ-ում ՌԴ նախագահ Դմիտրի Մեդվեդեւը իր պաշտոնական այցելության ժամանակ ՉԺՀ նախագահ Հու Ցզինտաոյի հետ քննարկել է ինովացիոն տեխնոլոգիաների, միջուկային էներգետիկայի, առեւտրի հարցեր:

Ամերիկա-կորեական զորավարժություններ Դեղին ծովում

Հարավային Կորեան եւ ԱՄՆ-ը երեկ հակասուզանավային համատեղ զորավարժություններ են սկսել Դեղին ծովում: Ֆրանսպորտեսի տվյալներով, դրանք պետք է անցկացվեին սեպտեմբերի սկզբին, սակայն հարկ եղավ հետաձգել վատ եղանակի պատճառով:

Զորավարժություններին մասնակցում է 1700 զինծառայող: Մասնակից ռազմանավերի ստույգ թիվը չի հաղորդվում: Հայտնի է, որ կողմերը Դեղին ծով են ուղարկել երկուական էսկադրային ականակիր: Այնտեղ կա նաեւ ամերիկյան մեկ սուզանավ:

Հատկանշական է, որ զորավարժությունները սկսվեցին ԿԺԴՀ Աշխատանքային կուսակցության կենտկոմի քաղբյուրոյի խորհրդակցության նախօրեին: «Ազգը» գրել է, որ այդ խորհրդակցությունում հայտարարվելու է կադրային մի շարք փոփոխությունների մասին, որոնց հետեւանքով ԿԺԴՀ-ում իշխանությունը պետք է Կիմ Չոն Իրից փոխանցվի նրա կրտսեր որդուն՝ Կիմ Չոն Ունին: Հյուսիս-կորեական իշխանությունները առայժմ հերքում են հնարավոր իշխանափոխության հետ կապված լուրերը:

Երկու Կորեաների հարաբերություններում լարվածությունը խորացավ 2010-ի գարնանը հարավկորեական «Չոնան» պատերազմանավի խորտակումից հետո: Անցկացված հետաքննության արդյունքների համաձայն, պատերազմանավը կործանվել է հյուսիսկորեական սուզանավից արձակված տորպեդի պայթյունից:

Նաթանյահու. «Պատրաստ ենք շարունակել բանակցությունները»

Շինարարության մորատորիումն ավարտված է

Սեպտեմբերի լույս 27-ի գիշերը պաշտոնապես ավարտվեց Այսրհորդանանում հրեական ավանների շինարարության տասնամյա մորատորիումը: Իսրայելցի հազարավոր վերաբնակներ հանրահավաքից հետո դրել են նոր մանկապարտեզի հիմքի առաջին քարը, հաղորդում է BBC-ն: Ինչ վերաբերում է պաղեստինա-իսրայելական հաշտության բանակցություններին, սպասվում է, որ առաջիկա օրերին դրանք կշարունակվեն:

Սեպտեմբերի 26-ին Իսրայելի վարչապետ Բենիամին Նաթանյահուն երկու անգամ զրուցել էր ԱՄՆ պետքարտուղար Հիլարի Քլինթոնի հետ, շփվել Եգիպտոսի նախագահ Հոսնի Մուբարաքի եւ Հորդանանի Աբդալլահ թագավորի հետ: Երեկ Նաթանյահուն տարածել է հետեւյալ հայտարարությունը. «Իսրայելը պատրաստ է առաջիկա օրերին շարունակել շփումները հաշտության բանակցությունների շարունակման ուղիներ գտնելու համար: Ես Պաղեստինյան ինքնավարության նախագահ Մահմուդ Աբբասին կոչ եմ անում շարունակել դրական եւ ազնիվ բանակցությունները, որպեսզի ձեռք բերվի երկու ժողովուրդների պատմական համաձայնություն»:

Նաթանյահուի խոսքերով, ինքը Աբբասին առաջարկել է «հանուն երկու ժողովուրդների» ուշադրությունը բեւեռել այն բանի վրա, ինչը «իրոք կարեւոր է»:

«Հարցազրույց» թերթը գրում է, որ չնայած մորատորիումի ժամկետի ավարտին, իսրայելցիները եւ պաղեստինցիները դեռ մեկ շաբաթ ունեն ներկա պայմաններում փոխզիջողական տարբերակ գտնելու համար: Ենթադրվում է, որ այդ ժամանակամիջոցում Մահմուդ Աբբասը չի լքի բանակցությունները:

Կամերային երաժշտության տանը կհնչեն Ալեքսանդր Հարությունյանի ստեղծագործությունները

Կոմիտասի անվան կամերային երաժշտության տանն այսօր ժամը 19-ին տեղի կունենա համերգ՝ նվիրված ականավոր երգահան, «կենդանի լեգենդ» Ալեքսանդր Հարությունյանի 90-ամյակին: Երեկ համերգի առթիվ «Նովոստի» մամուլի կենտրոնում ասուլիս էր կազմակերպվել: Համերգի հովանավորն է «Հարավկովկասյան երկաթուղիներ» ընկերությունը: Դասական երաժշտության զարգացման հիմնադրամը եւ Արամ Խաչատրյանի անվան տրիոն համերգի ընթացքում ներկայացնելու են կամերային երաժշտություն: Արամ Խաչատրյանի անվան տրիոյի ջութակահար **Կարեն Շահգալդյանը** տեղեկացրեց, որ համերգի ծրագիրն ընտրվել է մաեստրոյի հետ: Այսօր Կամերային երաժշտության տնից ինտերնետային ուղիղ հեռարձակում է լինելու, եւ աշխարհի տարբեր երկրներից մարդիկ կարող են հետեւել համերգին: «Հարավկովկասյան երկաթուղիների» մամուլի ծառայության ղեկավար **Վահե Դավթյանը** նշեց, որ համերգի գլխավոր հովանավորը լինելն ընկերության համար մեծ պատիվ է: Դաշնակահար **Արմինե Գրիգորյանն** էլ ասաց, որ համերգի անակնկալը լինելու են այն ստեղծագործությունները, որոնք մինչեւ այսօր փիչ են հնչել ու մեծ ճանաչում չունեն, իսկ համերգի ժամանակ դրանք կատարվելու են: Մաեստրոյի ստեղծագործությունները կատարելու են ինչպես պրոֆեսիոնալ կատարողները, այնպես էլ սկսնակ երաժիշտները, որոնք երաժշտվեստում իրենց առաջին քայլերն են անում: Լոնդոնից Արամ Խաչատրյանի անվան եռանվագի գործընկեր **Ասատուր Գյուզելյանն** էլ շնորհավորեց Ալեքսանդր Հարությունյանին: Ա. Գյուզելյանը դրվատանքի խոսքեր ասաց ինչպես հայտնի երգահանի, այնպես էլ Ա. Խաչատրյանի անվան տրիոյի հաստատիչ: Նրա խոսքով՝ Ա. Խաչատրյանի անունը կրող տրիոն աշխարհի լավագույն տրիոներից է:

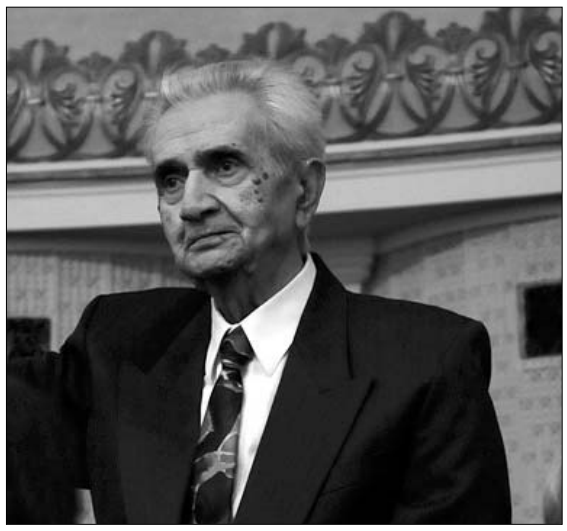

Համերգը կազմված է լինելու 2 բաժնից եւ տեւելու է մոտավորապես 2 ժամ:

Ի. Պ.

ԴԱՎԻԹ ԳԱԼՍՏՅԱՆ. «ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՍՐԲԱԶԱՆ ԿՐԱԿԸ ԱՆՊԱՐԱԳԻԾ ՊԱՐԻ ՄԵՋ»

Ներկայացվող հարցազրույցը Ֆրանսիայում ստեղծագործող հայ պարող Դավիթ Գալստյանի հետ լույս է տեսել իտալական www.giornaledelladanza.com համացանցային հանդեսում: Հայ բալետի ականավոր մենապարողներ Վիլեն Գալստյանի եւ Նադեժդա Դավթյանի արժանավոր որդին այսօր դուրս է եկել միջազգային ասպարեզ՝ պատվով ներկայացնելով հայ անունը պարարվեստի ոլորտում:

Դավիթ Գալստյանը հայկական ծագումով բացառիկ պարող է, որը կատարելագործվել է Լոնդոնի Թագավորական բալետի դպրոցում եւ այժմ Թուլուզի Կապիտոլի բալետի մենակատար է:

- Ինչպե՞ս ծնվեց հետաքրքրությունը պարի հանդեպ: Պատմի՛ր քո ուսուցիչների եւ քո կրթության մասին:

- Ծնվել եմ Երեւանում, Հայաստանում, պարողների ընտանիքում: Հայրս երկար տարիներ եղել է Մեծ թատրոնի մենապարող եւ Հայաստանի ազգային բալետի գեղարվեստական ղեկավարը, իսկ մայրս՝ բալետի մենապարուհի: Մեծացել եմ թատրոնում, պարողների շրջապատում: Ծնողներս չէին ուզում, որ ես պարեմ, այդ պատճառով հանրակրթական դպրոց էի հաճախում, բայց ամեն օր տեսնելով ծնողներիս եւ պարողների շրջապատը, որոշեցի գնալ պարարվեստի ուսումնարան՝ տվյալներս ցույց տալու: Մենակ գնացի այնտեղ, լինելով ինը տարեկան, առանց ծնողներիս իմացության: Վեց տարի սովորեցի Երեւանում, այնուհետեւ 15 տարեկանում մասնակցեցի Լոզանի միջազգային մրցույթին, որից հետո շահեցի Ռուդոլֆ Նուրեեւի կրթաթոշակը Արքայական բալետի կողմից եւ երեք տարի ուսանելով Լոնդոնում՝ սացա իմ վկայագիրը:

- Ե՞րբ միացար Կապիտոլի բալետին: Քանի՞ տարի է՝ Ֆրանսիայում ես:

- Կապիտոլի բալետ ընդունվեցի 2004-ին եւ այժմ արդեն վեց տարի է աշխատում եմ Նանետ Գլուշակի ղեկավարությամբ:

- Քո կարծիքով կա՞ տարբերություն հայկական պարի մշակույթի եւ այլ վայրերի պարի միջեւ:

- Այո, մեծ տարբերություն կա, քանի որ Հայաստանը շատ հին երկիր է՝ շատ դժվարին պատմությամբ, մեր պարերը շատ մեծ կապ ունեն հայոց ցեղասպանության հետ, ինչը բացատրում է այն բոլոր դժվարությունները, որ վիճակվել են իմ ժողովրդին:

- Ըստ հին արեւելյան ավանդության՝ պարը եւ երաժշտությունը նպատակ ունեին հասնել կատարելության եւ ոգեղենության՝ բարձրացնելու համար հոգին եւ գիտակցությունը դեպի աստվածային չափումները: Այդպիսի՞ն է պարն այսօր քեզ համար:

- Ես պարի մեծ երկրպագու եմ, այն կլանում է իմ կյանքի եւ իմ հոգու մեծ մասը: Երբ ես բեմի վրա եմ՝ զգում եմ, որ կարող եմ իմ բոլոր զգացմունքները բաժանել հասարակության հետ:

- Դու քեզ զգում ես պարող, ում

վիճակվել է մա՞րդ լինել, թե՞ մարդ, ում վիճակվել է պարող լինել:

- Մարդ, որին վիճակվել է պարող լինել:

- Կիրքն արվեստում եւ կյանքում... այս բառը կարեւո՞ր է քեզ համար:

- Կիրքը... Կարծում եմ, որ ես շատ կրքոտ մարդ եմ թե՛ արվեստում եւ թե՛ անձնական կյանքում. արվեստում լավն այն է, որ ես կարող եմ իմ ողջ կիրքը բաժանել առանց վսանգի, իսկ կյանքում հակառակն է:

- Բալետմայստերների հետ աշխատանքը միշտ իր հիշարժան պահերն ունի, պատմիր դրանցից մեկը...

- Ինձ շատ դուր եկավ աշխատանքը Զակոպո Գոդանիի հետ այստեղ՝ Թուլուզում, որն ինձ համար անմոռանալի փորձառություն էր: Մեկ այլ մեծ փորձառություն էր Դավիդե Բոմբանայի հետ աշխատելը «Կարմենի» վրա:

- Նախընտրած պարընկերուհի ունե՞ս:

- Յուրգիտա Դրոնինան եւ Մարիա Գուտիերեսը:

- Իսկ քո նախընտրած պարառո՞ճը:

- Ինձ դուր է գալիս Բալանչինը, ոչերի արագ աշխատանքի եւ իր առնականության համար, ինչպես նաեւ Իրժի Կիլիանը եւ Վիլյամ Ֆորսայթը:

- Որոշ պարողներ սիրում են ճամփորդել աշխարհում որպես հյուր պարող կամ մասնակցել գալա-համերգների: Դա քեզ գրավո՞ւմ է, թե՞ նախընտրում ես լինել կայուն խմբի մի մաս:

- Նախընտրում եմ կայուն խմբի մաս լինել, բայց, միաժամանակ, սիրում եմ ճանապարհորդել եւ որպես հրավիրյալ պարել աշխարհում, քանի որ ամեն անգամ հանդիպում եմ հրաշալի պարողների եւ նրանցից շատ բան եմ սովորում:

- Ի՞նչ ես զոհաբերում՝ նշանավոր պարող լինելու համար:

Կարծում եմ, որ շատ բան եմ զոհաբերել՝ հասնելու համար այնտեղ, որտեղ որ հիմա եմ: Նշանավոր լինելը լավ բան է, բայց իմ նպատակը լավագույն պարող լինելն է, ինչպիսին ես կարող եմ լինել:

- Քո ամենավերջին դերը Սպարտակն էր... քեզ դուր եկա՞վ կերպարի մեկնաբանումը...

- Ես օգնում էի հորս՝ Արգենտինայում «Սպարտակի» իր տարբերակը բեմադրելու գործում, ինչը մեծ փորձառություն էր ինձ համար:

- Ինչպե՞ս ես պատկերացնում ապագադ: Պատմիր ծրագրերիդ մասին...

- Այս ամառ պարել եմ շատ գալա-համերգներում Իտալիայում, Պրահայում, Մանիլայում եւ Մավրիկիայում: Հոկտեմբերին պիտի պարեմ մի գալա-համերգում Օստրավայում (Չեխիա), իսկ հունվարին՝ Պրահայի միջազգային բալետային գալա-համերգում:

ԼՈՐԵՆԱ ԿՈՊՊՈԼԱ

Իտալերենից թարգմանեց
ԱՐԾՎԻ ԲԱԽՇՉԻՆՅԱՆԸ

ՆՈՐ ԳՐՔԵՐ

Գեղարվեստական տարեգրությունը կենսափիլիսոփայության շեւ

Խաչիկ Խաչատրյանի «Կատակում եւ մտորում են պոլիտեխնիկցիները» գրքի մասին

Խաչիկ Խաչատրյանին սկզբից ճանաչել եմ դասախոսական գործունեության ընթացքում, սակայն մեզ ավելի մոտեցրեց, մտերմացրեց կյանքի շատ խոչընդոտող երեւույթների նկատմամբ զավեշտական, թեթեւ մոտեցումը, երբ, ըստ Արիստոտելի, հասկանում ես, որ կատակը (ինչո՞ւ չէ նաեւ երգիծանքը) լավ ճաշակի նշան է, եւ ով չի սիրել կատակել, նա վայրենի է: Իրոք, կյանքում կան պահեր, որոնց եթե թեթեւ չնայես, կյանքը կկորցնի իր հրապույրը:

Խաչիկ Խաչատրյանը բազմաթիվ պաշտոններ է վարել եւ որպես դասախոս, եւ պրոռեկտոր, գլխավոր ճարտարագետ, սակայն կարեւորն այն է, որ նա ամբողջ կյանքում մնաց լավատես բոլոր իրադարձությունների նկատմամբ զավեշտական մոտեցմամբ: Տարիներ շարունակ նա ոչ միայն ինքն է կատակել, թեթեւացրել մարդկանց հոգսերը, այլեւ հավաքել իր սիրելի համայնքի՝ պոլիտեխնիկցիների հումորը, կատակը եւ հրատարակել գրքերով:

Հրապարակի վրա է նրա հերթական գիրքը՝ «Կատակում եւ մտորում են պոլիտեխնիկցիները»: Ընդ որում, ընթերցողը պետք է սկզբից եւեթ զգուշանա, որովհետեւ մի բան է կատակելը, թեկուզ տեղին, այլ բան է կյանքում եղած կարեւոր իրադարձությունների շուրջը մտորելը:

Ժողովուրդն ասացվածք ունի. «Ամեն կատակի հիմքում մի լուրջ բան կա»: Իրոք, ընթերցելով, խորանալով Խաչիկ Խաչատրյանի մտորումների մեջ, որոնք կապված են եղել հազարավոր գործունյա ու նշանավոր մարդկանց շփվելու հետ,- նկատում ես, որ ներկայացվող կենսալից դրվագներն, իրոք, սովորական պատմություններ չեն, այլ կանգ առնելու, ետ նայելու, խորհելու, անցնելիք ճանապարհից կենսափիլիսոփայության դասեր քաղելու նշանակալից պահեր:

«Պրիր եւ պրեցրու»,- ասում է գերմանական առածը: Խաչիկը գրքից գիրք մարդկային մի հետաքրքիր տարեգրություն է ստեղծում, որը հոգանցիկ չէ, այլ մարդու հիշողության մեջ դաջվող,- որովհետեւ ամեն մի դրվագ, անգամ զավեշտալից, խորհել է տալիս, որ դա կյանքի դասագիրք է, որի հերոսները՝ հայտնի գիտնականներ, դասախոսներ, գրողներ, ճարտարպետներ, իրենց ուրույն ճակատագրով քեզ նախապատրաստում են ոչ թե կրկնելու եղածը, այլ նորովի նայելու վաղվա կյանքին, լցվելու լավատեսությամբ:

Ինձ համար, որպես ընթերցողի, հրաշալի բացահայտումներ եղան: Նորովի ճանաչեցի ՀՀ երկարամյա վարչապետ Անդրանիկ Մարգարյանին՝ եւ որպես մարդու՝ իր մարդկային որակներով եւ ճշտապահությամբ, եւ որպես վարչապետ, ով ամբողջությամբ անսահման եռանդ էր ու նվիրում պետական գործին, պետականության կայացմանը:

Այս կամ այն մարդու դիմանկարը ստեղծելիս Խաչիկը մի առանձնակի սիրով է վերապրում նրա հետ ապրած թե՛ աշխատանքային, թե՛ առնչին շփումները: Այսպիսի մոտեցումը ինքնին հետաքրքիր է, որովհետեւ նրանցից շատերին մոտիկից ճանաչելով հանդերձ, նոր եմ հասկանում, որ առանց այս գրքի քիչ բան գիտեմ, եւ անվանի մարդկանց նոր կողմերից եմ ճանաչում: Խաչիկը նորովի է ներկայացրել Վիկտոր Համբարձումյանին, Ֆադեյ Սարգսյանին, Սերգեյ Համբարձումյանին, Վարազդատ Հարությունյանին, Պոլիտեխնիկ ինստիտուտի ռեկտորներ Արծրուն Գասպարյանին, Յուրի Սարգսյանին, Ոստանիկ Մարուխյանին եւ շատ ուրիշների:

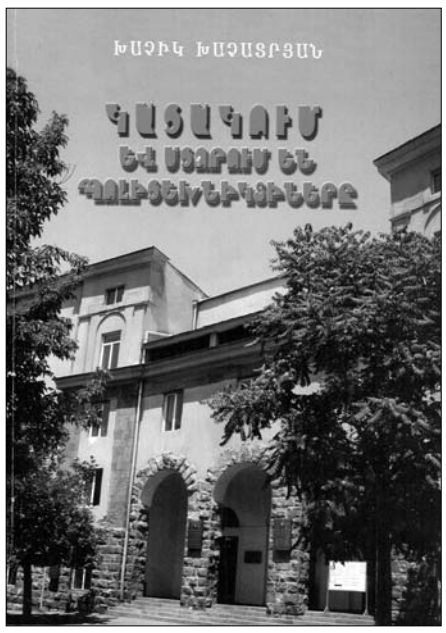

Եվ այն հպարտությունը, որ ադրում է հեղինակը տասնյակ հազարավոր նշանավոր շրջանավարտներ տված ինստիտուտի փառքով, եւ ինչու չէ, նաեւ իր ներդրմամբ, ակամա փոխանցվում է ընթերցողին: Ավելին. գրքում կա հայրենասիրական մի ուղեկցող-տանող գիծ, որը չի կարող անտարբեր թողնել ոչ ոքու: Ինչպես հեղինակն է պատմում իր ուսանողական տարիներից սկսած մինչեւ այսօր կատարված դեպքերի հետաքրքրական կողմերը, այնպես էլ ասես ընթերցողն է աստիճանաբար տգորվում սիրով այդ մեծ համայնքի նկատմամբ:

Գրքում կան եւ ձգձգված հատվածներ, սակայն, որքան էլ զարմանալի է, անգամ դրանք են ընթերցողին մի բան տալիս, որովհետեւ դրանցում էլ Խաչիկ Խաչատրյանը անկեղծ է, ուրախալի: Ընդ որում, գրքում կա մի անթափույց հորդոր. տեսեք եւ ճանաչեք ինձ, իմ մեջ նաեւ ձեզ, քանի որ ինչ-որ մարդկային է, ընդհանուր է, ուղեկցող, ուսանելի:

Դրսեւորելով գեղարվեստական անուրանալի ճաշակ, Խաչիկը, երբեմն զգալով, որ ամեն ինչ չէ, որ կարելի է թղթին հանձնել, փորձում է ընդամենը ակնարկել այդ մասին, մնացածը թողնելով ընթերցողի ներըմբռնողության կամ կռահման վրա,- ինչպես Հակոբ Պարոնյանը կգրեր «Ես ասանկ ըսի, դուն անանկ հասկցիր» սկզբունքով:

Գրքի անուրանալի ձեռքբերումներից մեկն այն է, որ Խաչիկը, բնավորությամբ լինելով անսահման բարի ու լավատես, փորձում է մտերմանալ բոլորի հետ, նաեւ մտերմացնել բոլորին իրար հետ: Պատմելու այս տարերքն է նրան ուղեկցում իր պրումների վերարտադրության բոլոր պահերին: Այս անկաշառ անկեղծությունը «սիրում է» ընթերցողին սպասելու նրա հերթական գրքերին:

ՌՈՄԱՆՈՍ ՍԱՀԱԿՅԱՆ
Քանասեղծ,
մշակութաբանության դոկտոր

Մարտական ոչ-ոֆիներ մրցակիցների հետ

Շախմատի համաշխարհային օլիմպիադայի 5-րդ տուրն էլ հաջող էր մեր հավաքականների համար: Տղամարդկանց եւ կանանց հավաքականները միեւնույն 2,5-1,5 հաշվով պարտության մատնեցին համապատասխանաբար Ռուսաստանի 2-րդ եւ Հունգարիայի հավաքականները: Վրացիները 3,5-0,5 հաշվով պարտության մատնեցին վերելքով հանդես եկող Վիետնամի հավաքականին, իսկ հունգարացիներն առավելության հասան Ռուսաստանի 1-ին հավաքականի նկատմամբ (2,5-1,5), որն անդրադարձավ արդյունքի վրա: Հունգարացիների հաղթանակն ապահովեց Պետեր Լեկոն՝ պարտության մատնելով Ալեքսանդր Գրիշչուկին:

Կանանց մրցաշարում առանց միավորի կորուսի էին ընթանում Ուկրաինայի եւ Ռուսաստանի առաջին հավաքականները: Ուկրաինուհիները 3-1 հաշվով պարտության մատնեցին Բուլղարիայի հավաքականին, իսկ ռուսները հաղթեցին Չինաստանի ընտրանուն (2,5-1,5):

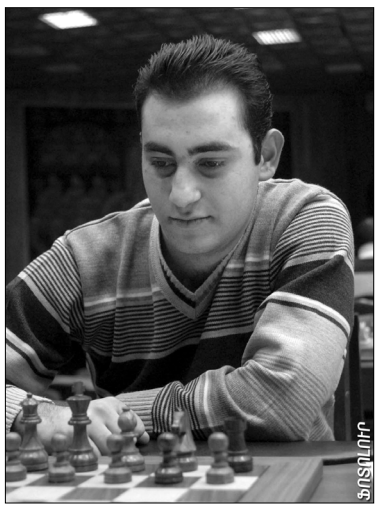

ՖՈՏՈԼՈՒՐ

Մեկօրյա հանգստից հետո երեկ օլիմպիադայում անցկացվեց 6-րդ տուրը: Մեծ հետաքրքրությամբ էր սպասվում տղամարդկանց մրցաշարի առաջատարներ Հայաստանի եւ Վրաստանի հավաքականների մրցավեճը:

Համառ պայքարում ընթացած մրցախաղն ավարտվեց ոչ-ոֆի՝ 2-2: Այս անգամ էլ մեր թիմին միակ հաղթանակը պարգեւեց Արման Փաշիկյանը, բայց ի տարբերություն նախորդ տուրի, դա բավարար չէր թիմային հաղթանակի համար: Հակոբյան-Գագունաշվիլի, Զորավա-Արոնյան պարտիաներում խաղաղ դաշն կնքվեց, իսկ վերջինն իր մրցավեճն ավարտած Գաբրիել Սարգսյանը զիջեց Լեւոն Պանցուլայային՝ կրելով անդրանիկ պարտությունը:

Կանայք եւս ոչ-ոֆի ավարտեցին հանդիպումը Ռուսաստանի 2-րդ հավաքականի հետ: Էլինա Դանիելյանը հաղթեց Նատալյա Պոգոնինային, Լիլիթ Գալոյանն առավելության հասավ Անաստասիա Սավինայի նկատմամբ: Իսկ ահա Լիլիթ Մկրտչյանն ու Նելլի Աղինյանը պարտվեցին համապատասխանաբար Օլգա Գիրային ու Անաստասիա Բոդնարուկին:

Տղամարդկանց մրցաշարում պարտություն կրեց առաջատարներից մեկը՝ Հունգարիայի հավաքականը, որը 1-3 հաշվով զիջեց ուկրաինացիներին: Վերջիններս 11 միավորով գլխավորեցին աղյուսակը: Նույնքան միավորով լրացուցիչ գործակիցներով 2-դ տեղում Հայաստանի ընտրանին է, որը 7-րդ տուրում մրցելու է ադրբեջանցիների հետ: Վերջիններս 3-1 հաշվով հաղթեցին հնդիկներին: 3-րդ տեղում վրացիներն են 11 միավորով, որոնք մրցելու են Ուկրաինայի հավաքականի հետ:

Ներկայացնենք տղամարդկանց մրցաշարի որոշ արդյունքներ. Ռուսաստան-2-Հոլանդիա՝ 3-1, Ռուսաստան-1-Չեխիա՝ 2,5-1,5, Վիետնամ-ԱՄՆ՝ 1,5-2,5, Լեհաստան-Էստոնիա՝ 3-1, Ռուսաստան-3-Հունաստան՝ 2-2:

Կանանց մրցաշարում Հայաստանի հավաքականը 9 միավորով 9-րդ տեղում է: Մեր թիմը 7-րդ տուրում կմրցի ԱՄՆ-ի շախմատիստուհիների հետ: 12 միավորով առաջին տեղում է Ռուսաստանի առաջին հավաքականը, որը 2,5-1,5 հաշվով հաղթեց ուկրաինացիներին: 11 միավոր ունեն հունգարացիները, 10-ական՝ Վրաստանի, Ուկրաինայի, Չինաստանի, եւ Հնդկաստանի հավաքականները:

Քաշային նոր կարգերում մերոնք առայժմ մրցունակ չեն

Անթալիայում ավարտվեց ծանրամարտի աշխարհի առաջնությունը: Ցավոք, մրցումների ավարտական 2 օրերին մրցահարթակ դուրս եկած մեր 3 ծանրորդներից եւ ոչ մեկին չհաջողվեց մրցանակակիր դառնալ: Նրանք հիմնականում թիմին հաշվարկային միավորներ բերելու խնդրով էին զբաղված:

Առաջին անգամ Հռիփսիմե Խուրշուդյանն ուժերը չափեց իր համար նոր՝ 75 կգ-ից բարձր քաշային կարգում: Մրցումները ցույց տվեցին, որ Հռիփսիմեն առայժմ պատրաստ չէ քաշային նոր կարգում լրջորեն մրցակցելու մեդալների համար: Ճիշտ է, նրա առջեւ խնդիր էր դրվել տեղ զբաղեցնել լավագույն քառյակում, որպեսզի Հայաստանի կանանց հավաքականը 9 ուժեղագույն թիմերի շարքում ընդգրկվի: Եվ Հռիփսիմեն կատարեց իր հիմնական խնդիրը՝ երկամարտի 283 կգ (123+160) արդյունքով զբաղեցնելով 4-րդ տեղը:

Պոկում վարժությունում առաջին մոտեցմամբ հաղթահարելով 123 կգ-ը, նա երկու անգամ ձախողվեց 130 կգ-ը բարձրացնելիս: Հրում վարժությունում էլ հաջորդաբար բարձրացնելով 152 կգ եւ 160 կգ, Խուրշուդյանը հրաժարվեց 3-րդ մոտեցումից՝ լավ հասկանալով, որ անկարող է պայքարել բրոնզե մեդալի համար:

Կանանց մրցավեճում պարզապես ֆանտաստիկ ելույթ ունեցավ ռուսաստանցի Տատյանա Կաշիրինան: Նա շատ վստահ ու հեշտությամբ էր բարձրացնում ծանրաձողը՝ մեկ երեկոյի ընթացքում սահմանելով աշխարհի երիտասարդների եւ մեծահասակների հինգ ռեկորդ: Կաշիրինային միայն մեկ անգամ չենթարկվեց ծանրաձողը, երբ հրում վարժության 3-րդ մոտեցման ժամանակ փորձում էր հերթական աշխարհի ռեկորդը սահմանել՝ պատվիրելով 175 կգ:

Արդեն պոկում վարժությունում նա 14 կգ-ով առաջ էր անցել չինացի Մեն Սուոֆինից: Կաշիրինան երկամարտի 315 կգ (145+170) արդյունքով հռչակվեց աշխարհի չեմպիոնուհի: Մեն Սուոֆինը նրան զիջեց 5 կգ-ով՝ փոքր ոսկե մեդալի արժանանալով հրում վարժությունում: Բրոնզե մեդալը նվաճեց հարավկորեացի Մի Ռան Ջանը՝ 309 կգ (130+179):

Այսպիսով, Հայաստանի կանանց հավաքականը կատարեց իր գլխավոր խնդիրը՝ տեղ զբաղեցնելով 9-րդ հորիզոնականում (80 միավոր), ինչը ներկա պահին ապահովում է Լոնդոնի օլիմպիադայում առավելագույն՝ 4 մարզուհու մասնակցություն: Ճիշտ է, վերջնական հաշվարկները կատարվելու են հաջորդ տարի Փարիզում կայանալիք աշխարհի առաջնությունից հետո: Ամեն դեպքում մեր հավաքականը հաջողության հասնելու լավ նախադրյալներ է ստեղծել: Շնորհիվ Մելինե Դալուզյանի նվաճած 3 բրոնզե մեդալների, մեր հավաքականը մեդալների հաշվարկով 10-րդն է: Առաջին տեղում չինացիներն են:

Տղամարդկանց մինչեւ 94 կգ քաշային կարգում էլ առաջին ելույթն ունեցավ մինչեւ 85 կգ քաշայիններին Եվրոպայի այս տարվա չեմպիոն Գեւորգ Պողոսյանը: Նա էլ առայժմ պատրաստ չէ մեդալների համար պայքար մղելու: Նա երկամարտի 380 կգ (170+210) արդյունքով գրավեց 11-րդ տեղը: Ընդ որում Գեւորգը երկու վարժություններում էլ միայն առաջին մոտեցումը հաջող կատարեց:

Չեմպիոն հռչակվեց ռուսաստանցի Ալեքսանդր Իվանովը՝ 403 կգ՝ (185+218): 2-րդ տեղը գրավեց ուկրաինացի Արյոմ Իվանովը՝ 402 կգ (185+217): Բրոնզե մեդալը նվաճեց ռումինացի Վալերիու Կալանչուն՝ 397 կգ (177+220):

Մինչեւ 105 կգ քաշայինների մրցավեճում Արթուր Բաբայանը երկամարտի 394 կգ (176+218) արդյունքով գրավեց 7-րդ տեղը: Նա էլ յուրաքանչյուր վարժությունում երկու հաջող մոտեցում կատարեց: Չեմպիոնի տիտղոսը նվաճեց լեհ Մարցին Դոլեգան՝ 415 կգ (188+227): Նույնպիսի արդյունք տված ռուսաստանցի Դմիտրի Կլոկովը միայն անձնական ավելի ծանր քաշի պատճառով ոսկե մեդալը զիջեց լեհ ծանրորդին: Բրոնզե մեդալի արժանացավ ռուսաստանցի Վլադիմիր Սմորչկովը՝ 410 կգ (190+220):

Գերծանրքաշայինների մրցավեճում հաջողությունն ուղեկցեց իրանցի Բեհդադ Սալիմիկորդասիաբիին՝ 453 կգ (208+245): Արծաթե մեդալը նվաճեց գերմանացի Մաթիաս Շտեյները՝ 440 կգ (194+246): Բրոնզե մեդալակիր դարձավ ուկրաինացի Արյոմ Ուդաչինը՝ 440 կգ (205+235):

Հայաստանի տղամարդկանց հավաքականը օլիմպիական վարկանիշների համար մղվող պայքարում ընդհանուր հաշվարկով 62 միավորով զբաղեցրեց 18-րդ տեղը, որն իրավունք է տալիս Լոնդոնում 4 հոգանոց թիմ ներկայացնել: Մեր 6 ծանրորդներից միայն 3-ը միավորներ բերեցին թիմին: Թիմային հաշվարկով առաջինը Չինաստանի հավաքականն է՝ 152 միավոր: 2-րդ տեղում լեհերն են (132), 3-րդը՝ ռուսները (123): Մեդալների հաշվարկով մեր տղամարդկանց հավաքականը 3 ոսկե, մեկ արծաթե մեդալով 4-րդն է Չինաստանից (7+6+2), Ռուսաստանից (4+5+4) եւ լեհերից (3+1+3) հետո:

ьафо´аИ

«Կիլիկիան» չներկայացավ խաղին

Երկու հանդիպումներով մեկնարկեց ֆուտբոլի Հայաստանի բարձրագույն խմբի առաջնության 4-րդ շրջանը: 22-րդ տուրում «Կիլիկիան» Կապանում պետք է մրցեր «Գանձասարի» հետ, սակայն մրցավայր չմեկնեց: Այդպես էլ չհաջողվեց ոչ ակումբից, ոչ էլ ֆուտբոլի ֆեդերացիայից տեղեկանալ խաղին չներկայանալու բուն պատճառի մասին: Ըստ որոշ տեղեկությունների, բացառված չէ, որ թիմը դուրս գա առաջնությունից:

Հերթական անհաջողությունը կրեց «Ուլիսը»՝ «Հրազդանում» 1-2 հաշվով պարտվելով «Իմպուլսին»: Վերջինիս կազմում 2 գոլ խփեց Տիգրան Ոսկանյանը, որին «Ուլիսը» պատասխանեց Գեորգի Կրասովսկու գնդակով:

«Շիրակը», որ նախորդ տուրում ոչ-ոֆի էր խաղացել «Բանանցի» հետ, «Հանրապետականում» չկարողացավ լրջորեն մրցակցել «Փյունիկի» հետ: Չեմպիոնը 5 անպատասխան գնդակ խփեց Շիրակցիների դարպասը: Հատկապես աչքի ընկավ Գեւորգ Ղազարյանը՝ դառնալով հեթ տրիկի հեղինակ, որի շնորհիվ նա 15 գնդակով վստահորեն գլխավորում է լավագույն ռմբարկուների ցանկը: Մեկական գնդակ էլ խփեցին Մարկոսն ու Արտակ Եդիգարյանը:

Գրիգորյանն ու Տեր-Սահակյանը հավակնում են մեդալների

Բաթումում վերջնագծին է մոտենում շախմատի Եվրոպայի պատանեկան առաջնությունը: Հայ շախմատիստներից բոլորից հաջող են հանդես գալիս գրոսմայստերներ Կարեն Գրիգորյանն ու Սամվել Տեր-Սահակյանը՝ հաստատելով իրենց բարձր կարգը:

Կարեն Գրիգորյանը մինչեւ 16 տարեկանների մրցաշարում 6 միավորով գլխավորում է աղյուսակը: Վերջին 4 հանդիպումներում նա հաղթանակներ է տոնել Բելառուսը ներկայացնող Դավիթ Խաչիկյանի, սլովակ Զուրայ Դրուսկայի, ադրբեջանցի Ազադ Աբասովի եւ իր հայրենակից Հովհաննես Գաբուզյանի նկատմամբ: Վերջինս, որ մինչ այդ 3 անընդմեջ հաղթանակ էր տոնել, մրցաշարում անդրանիկ պարտությունը կրեց՝ զիջելով առաջատարի իր դիրքը: Նա այժմ Իվան Բուկավշինի, Դմիտրի Դանիլենկոյի հետ 5,5 միավորով հետաքնդում է Գրիգորյանին: 8-րդ տուրում Կարենը մրցելու է Իվան Բուկավշինի հետ:

Մինչեւ 18 տարեկանների մրցաշարում Սամվել Տեր- Սահակյանը 6 միավորով ադրբեջանցի Վասիֆ Դուրարբեյլիի հետ գլխավորում է աղյուսակը: Սամվելն առայժմ անպարտելի է: Նա հաղթել է Լազար Ռադուսինովիչին, Վահե Բաղդասարյանին, Լուկաշ Կուչինկայինի, Միխայել Մասոնին եւ Զուրաբ Զավախաձեին: Առայժմ միայն Դանի Ռազնիկովին եւ Վասիֆ Դուրարբեյլիին է հաջողվել Տեր-Սահակյանի հետ մրցավեճում խուսափել պարտությունից ու կես միավոր վստակել: Տարիքային այս խմբում Ռաֆայել Բակունցն ու Հայկ Թամազյանը 4,5-ական միավոր ունեն:

Մինչեւ 14 տարեկան պատանիների մրցաշարում 5 միավորով 7-րդ տեղում է Արման Միխայելյանը: Առաջատարներն են 6-ական միավոր վաստակած Վասիլի Ուսմանովն ու Գրեգոր Տաուբեն:

Հայ շախմատիստուհիներից լավագույն արդյունքն ունի մինչեւ 10 տարեկանների մրցաշարի մասնակից Միլենա Խորոբյանը: Նա 7 հնարավորից վաստակած 5 միավորով 8-րդ տեղում է: Առաջատարը վրացի Նատա Ջիբութին է՝ 6 միավոր:

Մխիթարյանի հաղթական գնդակը

Հենրիխ Մխիթարյանն իր արդյունավետ խաղով շարունակում է հիացնել ֆուտբոլասերներին: Խարկովում կայացած առաջնության խաղում նա ավելացված ժամանակի 4-րդ րոպեին գրավեց «Մետալիստի» դարպասը ու 2-1 հաշվով հաղթանակ պարգեւեց «Շախտյորին»: Դա Մխիթարյանի 3-րդն անընդմեջ գոլն էր «Շախտյորի» կազմում անցկացրած երեք հանդիպումներում:

Աբրահամ-Փրոչ մենամարտը՝ նոյեմբերի 27-ին

Showtime հեռուստաընկերության մարզական բաժնի ղեկավար Քեն Հերշմանը տեղեկացրել է, որ Super Six բոնցքամարտի մրցաշարի կիսաեզրափակիչ 2 հանդիպումները կայանալու են միեւնույն օրը՝ նոյեմբերի 27-ին: Այդ օրը Արթուր Աբրահամն ու Կառլ Ֆրոչը կմենամարտեն Հելսինկիում, իսկ 2-րդ միջին քաշային կարգում WBA-ի վարկածով աշխարհի չեմպիոն Անդրե Ուորդի եւ Անդրե Դիրելի մենամարտը կկայանա ԱՄՆ-ում:

«Հաշիսը» մեկնարկեց պարտությամբ

Երեւանի «Հաշիս» բասկետբոլի կանանց թիմը Կուրսկում մասնակցում է 4 թիմերի միջեւ անցկացվող միջազգային մրցաշարին: Ըստ armsport.am-ի, առաջին խաղում մեր բասկետբոլիստուհիները պետք է մրցեին Վոլոգդայի «Չեւակասայի» հետ: Սակայն Մոսկվայից Կուրսկ ավտոբուսով ուղեւորությունը ճանապարհների խցանումների պատճառով շատ երկար տեւեց ու «Հաշիսը» 5 ժամ ուշացումով հասավ մրցավայր: «Հաշիսի» խնդրանքով առաջին խաղում մեր բասկետբոլիստուհիները մրցեցին Կուրսկի «Դինամոյի» հետ:

Ինչ խոսք, երկարատեւ ուղեւորությունը չէր կարող չազդել մեր բասկետբոլիստուհիների ելույթի վրա: Նրանք մեկնարկային խաղում 59-69 հաշվով պարտություն կրեցին: Այսօր «Հաշիսը» մրցաշարի 2-րդ տուրում ուժերը կչափի «Չեւակասայի» հետ:

Հաղթական վերադարձ Անթալիայից

1-ին էջից

Հայ ժողովրդի աջակցության շնորհիվ թուրքական Անթալիայում բարձրացավ հայկական դրոշը, հնչեց մեր օրհներգը, բարձր պահվեց մեր երկրի հեղինակությունն ու վարկը: Հայաստանի ծանրամարտի ֆեդերացիան շնորհակալություն է հայտնում բոլոր այն մարդկանց, ում աշխատանքի շնորհիվ հնարավոր եղավ ունենալ այս արդյունքները: Առանձնահատուկ շնորհակալություն Հայաստանի Օլիմպիական կոմիտեի նախագահ Գագիկ Ծառուկյանին, ում ամենօրյա ուշադրության կենտրոնում են մեր մարզիկների հոգսերն ու խնդիրները:

Հայաստանի ծանրամարտի ֆեդերացիան վստահեցնում է, որ շարունակվելու են մեր թիմերի պատրաստման համար գործադրվել բոլոր ջանքերը ու մեր մարզասերները առաջիկայում ականատես են լինելու նոր փայլուն հաջողությունների:

Հայաստանի ծանրամարտի ֆեդերացիա

Էջը պատրաստեց ԱՇՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

Orange-ի աջակցությամբ բացվեց մանկապարտեզ Դարպասում

Լոռու մարզի Դարպաս գյուղում Orange-ի եւ «Շեն» բարեգործական կազմակերպության համատեղ ջանքերով բացվեց գյուղի մանկապարտեզը: Մոտ 4000 բնակիչ ունեցող գյուղի՝ այսուհետեւ արդեն ներքին հարդարանքով ու կահավորանքով համալրված մանկապարտեզը կընդունի մոտ 50 մանուկների:

Մանկապարտեզի բացումը, բացի երեխաների հասարակական եւ դաստիարակչական առումով մեծ նշանակությունից, կարեւոր է հասկապես մայրերի համար, քանի որ թույլ է տալիս կանանց աշխատել, ինչը մեծապես կարեւոր է ընտանեկան բյուջեի համար: Գյուղը մինչեւ 1988թ. երկրաշարժն ունեցել է մանկապարտեզ, սակայն վերջին 20 տարիներին երեխաները չեն ունեցել մի վայր, որտեղ կկարողանային նախնական գիտելիքներ ստանալ եւ նախապատրաստվել դպրոցի համար:

«Մենք գիտակցում ենք, թե որքան կարեւոր է ձեռնարկությունների ներգրավումը երկրի հարատեւ զարգացման գործում, եւ մեր ընկերությունը, ինչպես ամենուր, որտեղ գործունեություն է ծավալում, իր ներդրումն է բերում Հայաստանի զարգացման համար: Կարծում ենք՝ երեխաների, նրանց կրթության, դաստիարակության, մշակութային զարգացման հարցերն ամենակարեւորներից են երկրի համար, քանի որ յուրաքանչյուր երկրի ապագա հաջողությունները կախված են երեխաների նկատմամբ մեր ցուցաբերած այսօրվա ուշադրությունից: Այն ֆինանսավորումը, որն ուղղվում է դեպի երեխաները, կարելի է համարել իսկական երկարաժամկետ ներդրում», ասաց Orange-ի գլխավոր տնօրեն **Բրունո Դյութուան** բացման արարողության ժամանակ:

Orange-ի այս նախաձեռնությունն իրականացվել է հեռավոր եւ խոցելի համայնքների աջակցության եւ կայուն զարգացման ռազմավարական ծրագրի շրջանակներում, որի նպատակն է խթանել եւ աջակցել այդ համայնքների սոցիալ-տնտեսական զարգացմանը: Այս նախագծի իրականացման համար Orange-ն ընդհանուր առմամբ տրամադրել է 8 միլիոն դրամ:

Orange-ը մեկնարկում է iPhone 4-ի վաճառքը Հայաստանում

Orange-ն երեկ հայտարարեց Հայաստանում iPhone 4-ի պաշտոնական վաճառքի մասին: Orange-ի խանութներում iPhone 4-ը կարելի է ձեռք բերել հատուկ iPhone-ի համար մշակված սակագնային պլաններով:

iPhone 4-ն առանձնանում է FaceTime ծրագրով, որի շնորհիվ տեսազանգի երազանքն իրականություն է դառնում: Այն աչքի է ընկնում նաեւ Apple-ի նորագույն Retina էկրանով, որը հեռախոսի համար երբեւէ ստեղծված ամենաբարձր կեցայնության էկրանն է, որն ապահովում է տեսքի, պատկերի ու տեսանյութի գերազանց որակ: iPhone 4-ն ունի 5 մեգապիքսելանոց տեսախցիկ՝ LED լուսարձակով, HD բարձր հստակությամբ տեսաձայնագրման հնարավորություն, Apple-ի A4 պրոցեսոր, գիրոսկոպ եւ ապահովում է 40 տոկոսով ավելի երկար խոսելաժամանակ: Այն աշխարհում ամենաբարակ սմարթֆոնն է՝ պատրաստված ապակուց եւ չժանգոտվող պողպատից՝ միանգամայն նոր ու գեղեցիկ դիզայնով: iPhone 4-ում տեղադրված է աշխարհի առաջատար բջջային օպերացիոն համակարգը՝ iOS 4-ը, որը ներառում է ավելի քան 100 նոր հնարավորություններ: Հեղափոխական App Store-ը մուտքի հնարավորություն է ընձեռում ավելի քան 200,000 ծրագրային հավելվածների, այդ թվում՝ նոր iMovie-ին, որը ստեղծված է հատուկ iPhone 4-ի համար:

Դասախոսներն ընդդեմ ռեկտորի. դասական առաջին նիստը՝ այսօր

«Ազգ» օրաթերթի տեղեկությունների համաձայն՝ երեկ Հայաստանի ֆրանսիական համալսարանի հոգաբարձուների խորհրդի նիստ է տեղի ունեցել՝ մասնակցությամբ ԱԱԽ քարտուղար Արթուր Բաղդասարյանի, ԿԳ նախարար Արմեն Աշոտյանի, Հայաստանում Ֆրանսիայի դեսպան Սերժ Սմեսովի, Ֆրանսիայի ԱԳՆ-ի ներկայացուցչի, Եվրոպական եւ Ֆրանսիական համալսարանների ռեկտորների եւ Ֆրանսիական Լիոն 3 համալսարանի նախագահի:

Որ հոգաբարձուների խորհրդի նիստ է տեղի ունեցել՝ չժխտեցին Ֆրանսիական համալսարանում, սակայն համալսարանի աշխատակիցները խուսափեցին պատասխանել, թե խորհրդի նիստում ինչ հարցեր են քննարկվել: Մեր տեղեկություններով՝ հոգաբարձուների խորհրդի նիստի առանցքային թեման վերջերս համալսարանի 29 դասախոսի հեռացումն էր, որ հասարակական մեծ աղմուկ էր առաջացրել: Համալսարանում հերքեցին այդ լուրը, մինչդեռ **«Ազգի»** հեռախոսազրույցում մի շարք հեռացված դասախոսներ փաստեցին, որ հանդիպման հիմնական նպատակը դասախոսների հարցն է:

Հիշեցնենք, որ օգոստոսին Ֆրանսիական համալսարանի 29 դասախոս առանց նախապես զգուշացման հեռացվել էին աշխատանքից: Թեոես համալսարանի ռեկտոր **Ժոել դը Մորզելեկի** փոխանցմամբ՝ հեռացված դասախոսների հետ ընդամենը աշխատանքային պայմանագիրը չի թարմացվել, եւ նրանք չէին համապատասխանում որակական բարձր չափանիշներին, սակայն դասախոսների հետ հանդիպման ժամանակ պարզվեց, որ նրանց մեծ մասը վերադարձվել է Եվրոպայում եւ արժանացել բազմաթիվ վկայականների, ընդհուպ Ֆրանսիական համալսարանից: Ինչ վերաբերում է աշխատանքային պայմանագրին, ապա պարզվեց, որ պայմանագրի ժամկետն ավարտվել է մի քանի տարի առաջ, նոր պայմանագիր չկնքվելու պարագայում դառնում է անժամկետ եւ լուծարվում:

Դասախոս-ռեկտոր քաշքշուկը կլուծվի դատարանում: Այսօր ժամը 3-ին Արաբկիր եւ Քանաքեռ-Զեյթուն դատարանում տեղի կունենա հեռացված դասախոսների հայցով առաջին դատական նիստը:

Հ. Հ.

ԳՅՈՒՄՐԻ

Պատարագ լսողության խանգարումներ ունեցողների համար

Անցած կիրակի Հայ առաքելական եկեղեցին նշում էր Վարագա Սուրբ Խաչի տոնը: Շիրակի թեմի սոցիալ-կրթական կենտրոնի նախաձեռնությամբ, թեմական առաջնորդ Տ. Միքայել եպիսկոպոս Աջապահյանի հանդիսապետությամբ այդ օրը Գյումրու Սբ Նշան եկեղեցում մատուցվեց պատարագ լսողության խնդիրներ ունեցողների համար: Պատարագիչն էր նույն եկեղեցու հոգեւոր հովիվ Սմբատ աբեղա Պողոսյանը: Օրվան պատշաճող քարոզում, որով ներկա հավատացյալներին դիմեց առաջնորդ սրբազանը, մասնավորապես նշվեց, որ այս նախաձեռնության նպատակն է նման խնդիր ունեցողներին հնարավորություն ընձեռել հաղորդակից դառնալու սրբազան պատարագի արարողությանը, ավետարանական պատգամը հասցնել նաեւ նրանց:

Արարողությանը ներկա հավատացյալների թվում լսողության շնորհից զրկվածները մոտ երկու տասնյակ էին, եւ ցավոք՝ շատ էին երիտասարդները: Սովորական հնչող պատարագը եւ նրանց համար համընթաց «թարգմանվում» էր ժեստերի լեզվով, եւ նրանք թարգմանող մասնագետի օգնությամբ իրենք էին կարողանում Տերունական աղոթքը վերառաքել նույն լեզվով:

Նման պատարագ Գյումրիում առաջին անգամ էր անցկացվում:

Գ. Մ.

Թողարկվել է «Թեոդոր Ափսենտովիչ» արծաթե հուշադրամը

Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկը շրջանառության մեջ է մտցրել նոր արծաթե հուշադրամ՝ նվիրված հայազգի լեհ նկարիչ Թեոդոր Ափսենտովիչին (1859-1938 թթ.): Հուշադրամը թողարկվել է «Աշխարհի նկարիչները» միջազգային դրամագիտական ծրագրի շրջանակում:

Հուշադրամի դիմերեսի դաշտում պատկերված է Թեոդոր Ափսենտովիչի կտավից մի դրվագ՝ կանացի դիմանկարի տեսքով: Դաշտի աջի վերեւում Հայաստանի Հանրապետության զինանշանն է, որից վերեւ հորիզոնական նշված է թողարկման տարեթիվը՝ «2010»: Դաշտի աջի ներքեւում երեք տողով անգլերեն եւ հայերեն նշված է անվանական արժեքը համապատասխանաբար՝ «DRAM», «100» եւ «ԴՐԱՄ»: Դաշտի եզրաշուրթով՝ վերեւում հորիզոնական հայերեն եւ ձախում ուղղահայաց անգլերեն մակագրված են համապատասխանաբար՝ «ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ» եւ «REPUBLIC OF ARMENIA»: Դիմանկարից աջ ներքեւում եզրաշուրթի մոտ նշված է դրամահատարանի առեւտրային նիշը:

Հուշադրամի դարձերեսի ձախում Թեոդոր Ափսենտովիչի դեմի աջ շրջված դիմապատկերն է: Դաշտի աջում պատկերված է Թեոդոր Ափսենտովիչի կտավից մի դրվագ, որի ներքեւում զետեղված է նկարչի ստորագրությունը: Կտավի պատկերը եզրագծված է երեք կողմից: Վերեւի աջում եզրաշուրթի մոտ հորիզոնական անգլերեն մակագրված է «TEODOR AXENTOWICZ»: Ներքեւի աջում եզրաշուրթի մոտ հորիզոնական նշված են նկարչի ծննդյան եւ մահվան տարեթվերը՝ «1859-1938»:

Հուշադրամը պարագծով երկու կողմից ունի ուռուցիկ եզրաշուրթ:

Հուշադրամի պատրաստման ժամանակ օգտագործվել են գունավոր ներկեր:

Ուրվագծերի հեղինակն է Լեհաստանի դրամահատարանի դիզայներ Ուրսուլա Վալեժակը: Հուշադրամը դրվագվել է Լեհստանի դրամահատարանում:

Հուշադրամի բնութագիրը.

Անվանական արժեքը	100 դրամ
Մետաղը եւ հարգը	արծաթ, 925 + 50
Զանգվածը	28,28 + 0,25 գ
Չափսերը	40,0 x 28,0 մմ
Ձեւը	ուղղանկյուն
Դրամաշուրթը	հարթ
Որակը	պրուֆ
Տպաքանակը	մինչեւ 4000 հատ

ԿԲ հասարակայնության հետ կապերի ծառայություն

Մրցանակների հանձնում

Հայաստանի Թեթեյան մշակութային միության կենտրոնական վարչությունը մշակութասեր հասարակությանը հրավիրում է մասնակցելու Թեթեյան մշակութային միության

«Հայկաշեն Ուզունյան»

մրցանակների հանձնման հանդիսավոր արարողությանը, որը տեղի կունենա 2010 թ. սեպտեմբերի 29-ին, ժամը 17.00-ին, Թեթեյան կենտրոնում (Խանջյան 50):

Ցավակցություն

«Նոյյան տապան» լրատվականի եւ տպարանի կոլեկտիվը խորապես ցավակցում է իրենց տնօրենին՝ Տիգրան Հարությունյանին, սիրելի մոր՝

Էմմա Սարուխանյանի

մահվան կապակցությամբ:

Հոգեհանգիստը տեղի կունենա այսօր, ժամը 17:00-ից, Բաղյան 1, բնակ. 14 հասցեում: Թաղումը՝ վաղը, սեպտ. 29-ին, ժամը 14:00-ին, նույն հասցեից:

«Ազգը» նույնպես վշտակցում է:

ԳՈՎԱԶԴԻ ՀԱՄԱՐ ԶԱՆԳԱՀԱՐԵԼ՝ 58-29-60

Լրատուական գործունէութիւն իրականացնող՝ «Ազգ օրաթերթ» ՍՊԸ, Երեւան, Հանրապետութեան 47: Պետական գրանցման վկայականի համարը՝ 02 Ա N 047261, տրուած՝ 17.02.00 թ.:
Թողարկման պատասխանատու, գլխ. խմբ. Յակոբ Աւետիսեան: Տպաքանակ՝ 3000, ստորագրուած է տպագրութեան՝ 27.09.2010, գինը՝ 100 դրամ, տպագրւում է «Նոյեան Տապան» ՍՊԸ տպարանում՝ Իսահակեան 28: